

Keskuskauppakamarin

VÄLIMIESMENETTELY- SÄÄNNÖT

**THE FINLAND
ARBITRATION
INSTITUTE**

PART OF THE FINLAND
CHAMBER OF COMMERCE

Keskuskauppakamarin

VÄLIMIESMENETTELY- SÄÄNNÖT

SISÄLLYSLUETTELO

LUKU I	
JOHDANTO	5
1 § VÄLIMIESLAUTAKUNTA	5
2 § MÄÄRITELMÄT	5
3 § SOVELTAMISALA	6
4 § ASIAKIRJOJEN JA VIESTIEN TOIMITTAMINEN	7
5 § MÄÄRÄAJKOJEN LASKEMINEN	8
LUKU II	
VÄLIMIESMENETTELYN ALOITTAMINEN	9
6 § HAKEMUS VÄLIMIESMENETTELYN ALOITTAMISEKSI	9
7 § KANTAJAN HAKEMUSMAKSU	10
8 § VASTAUS	10
9 § VASTAAJAN HAKEMUSMAKSU	12
10 § ASIAN SIIRTÄMINEN KÄSITELTÄVÄKSI NOPEUTETUN MENETTELYN SÄÄNTÖJEN MUKAISESTI	13
11 § LIITTÄMINEN	13
12 § USEIDEN ASIANOSAISTEN VÄLISET VAATIMUKSET	16
13 § VAATIMUKSET ERI SOPIMUSTEN PERUSTEELLA	17
14 § VÄLIMIESMENETTELYJEN YHDISTÄMINEN	17
15 § TOIMIVALTA	18
LUKU III	
VÄLIMIESOIKEUS	20
16 § ASIANOSAISTEN MÄÄRÄÄMISVALTA VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMISESSA	20
17 § VÄLIMIESTEN LUKUMÄÄRÄ	20
18 § YKSIJÄSENISEN VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMINEN KAKSIASIANOSAISMENETTELYSSÄ	20
19 § KOLMIJÄSENISEN VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMINEN KAKSIASIANOSAISMENETTELYSSÄ	21
20 § VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMINEN MONIASIANOSAISMENETTELYSSÄ	22
21 § VÄLIMIEHEN PUOLUEETTOMUUS JA RIIPPUMATTOMUUS	23
22 § VÄLIMIEHEN VAHVISTAMINEN JA MÄÄRÄÄMINEN	24
23 § VÄLIMIEHEN ESTEELLISYYS	25
24 § VÄLIMIEHEN EROTTAMINEN JA UUDEN VÄLIMIEHEN VALITSEMINEN	26
LUKU IV	
MENETTELY VÄLIMIESOIKEUDESSA	28
25 § ASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN VÄLIMIESOIKEUDELLE	28
26 § ASIAN KÄSITTELY VÄLIMIESOIKEUDESSA	28
27 § VÄLIMIESMENETTELYN PAIKKA	29
28 § VÄLIMIESMENETTELYN KIELI	29
29 § SOVELLETTAVAT OIKEUSOHJEET	29
30 § JÄRJESTÄYTYMISISTUNTO	30
31 § PROSESSIAIKATAULU	30
32 § KIRJELMÄT	31
33 § VÄLIMIESOIKEUDEN TOIMIVALTA KOSKEVAT VÄITTEET	32
34 § TODISTELU	32
35 § MÄÄRÄPÄIVÄ VAATIMUSTEN, VÄITTEIDEN JA TODISTELUN ESITTÄMISELLE	32
36 § SUULLINEN KÄSITTELY	33
37 § VÄLIMIESOIKEUDEN MÄÄRÄÄMÄ ASiantuntija	33
38 § TURVAAMISTOIMET	34
39 § ASIANOSAISEN LAIMINLYÖNNIN SEURAAMUKSET	35
40 § MENETTELYVIRHEESEEN VETOAMINEN	36
41 § MENETTELYN PÄÄTTÄMINEN	36

LUKU V	
VÄLITYSTUOMIOT JA PÄÄTÖKSET	37
42 § VÄLITYSTUOMIOIDEN JA PÄÄTÖSTEN TEKEMINEN	37
43 § VÄLITYSTUOMION MUOTO JA SITOVUUS	37
44 § MÄÄRÄAIKA LOPULLISEN VÄLITYSTUOMION ANTAMISELLE	38
45 § OSA- JA VÄLITUOMIO	38
46 § SOVINTO TAI MUU PERUSTE VÄLIMIESMENETTELYN LOPETTAMISELLE	38
47 § VÄLITYSTUOMION OIKAISU JA TULKINTA	39
48 § LISÄTUOMIO	40
LUKU VI	
VÄLIMIESMENETTELYN KUSTANNUKSET	41
49 § VÄLIMIESMENETTELYN KUSTANNUSTEN MÄÄRÄÄMINEN	41
50 § KULUENNAKKO	42
LUKU VII	
MUUT MÄÄRÄYKSET	43
51 § SALASSAPITO	43
52 § YLEISSÄÄNNÖS	44
53 § VASTUUNRAJOITUS	44
54 § VOIMAANTULO	44
LIITE I	
KESKUSKAUPPAKAMARIN VÄLIMIESLAUTAKUNNAN ORGANISAATIO	49
1 § YLEISET MÄÄRÄYKSET	49
2 § HALLITUS	49
3 § SIHTEERISTÖ	50
4 § MUUT MÄÄRÄYKSET	51
LIITE II	
VÄLIMIESMENETTELYN KUSTANNUKSET	52
1 § HAKEMUSMAKSU	52
2 § LAUTAKUNNAN MÄÄRÄÄMÄ KULUENNAKKO	52
3 § HALLINNOINTIMAKSU JA MENETTELYSTÄ LAUTAKUNNALLE AIHEUTUNEET KULUT	54
4 § VÄLIMIESOIKEUDEN PALKKIO JA KULUT	55
5 § MUUT MÄÄRÄYKSET	56
LIITE III	
PIKATURVAAMISMENETTELY	59
1 § YLEISET MÄÄRÄYKSET	59
2 § HAKEMUS PIKAVÄLIMIEHEN MÄÄRÄÄMISEKSI	59
3 § PIKAVÄLIMIEHEN MÄÄRÄÄMINEN	61
4 § HAKEMUSTALLETUS JA PIKATURVAAMISMENETTELYN KUSTANNUKSET	61
5 § PIKATURVAAMISMENETTELYN PAIKKA	62
6 § ASIAN KÄSITTELY PIKATURVAAMISMENETTELYSSÄ	62
7 § PIKAVÄLIMIEHEN ESTEELLISYYS	63
8 § TURVAAMISTOIMIPÄÄTÖS	64
9 § PIKATURVAAMISMENETTELYN KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN	65
10 § MUUT MÄÄRÄYKSET	65
MALLIVÄLITYSLAUSEKKEET	69

LUKU I JOHDANTO

1 § VÄLIMIESLAUTAKUNTA

- 1.1 Keskuskauppakamarin välimieslautakunta ("lautakunta") on puolueeton toimielin, joka hallinnoi riitojen ratkaisua kotimaisissa ja kansainvälisissä välimiesmenettelyissä näiden sääntöjen ("säännöt") ja Keskuskauppakamarin nopeutettua välimiesmenettelyä koskevien sääntöjen ("nopeutetun menettelyn säännöt") mukaisesti:
- (a) kun välityslausekkeessa, erillisessä välityssopimuksessa, yhtiöjärjestyksessä tai muuten (jäljempänä yhdessä "välityssopimus") on määrätty, että välimiesmenettelyssä noudatetaan sääntöjä tai nopeutetun menettelyn sääntöjä; tai
 - (b) kun välityssopimuksessa on määrätty, että lautakunta hallinnoi välimiesmenettelyä.
- 1.2 Lautakunta voi määrätä välimiehen tai välimiehet, vaikka välimiesmenettelyyn ei muutoin sovelleta sääntöjä.
- 1.3 Lautakunnassa on hallitus ("hallitus") ja sihteeristö ("sihteeristö"). Yksityiskohtaiset määräykset lautakunnan kokoonpanosta ovat liitteessä I.

2 § MÄÄRITELMÄT

Näissä säännöissä:

- (i) "välimiesoikeus" tarkoittaa yhtä tai useampaa välimiestä;
- (ii) "kantaja" tarkoittaa yhtä tai useampaa kantajaa;
- (iii) "vastaaja" tarkoittaa yhtä tai useampaa vastaajaa;
- (iv) "kolmas taho" tarkoittaa yhtä tai useampaa kolmatta tahoja;
- (v) "asianosainen" tai "asianosaiset" tarkoittaa kantajia, vastaajia ja kolmansia tahoja;

- (vi) "vaatimus" tai "vaatimukset" tarkoittaa jonkun asianosaisen vaatimusta toista välimiesmenettelyn asianosaista vastaan;
- (vii) "välitystuomio" tarkoittaa muun muassa välimiesoikeuden antamaa lopullista välitystuomiota, väli- tai osatuomiota;
- (viii) "nimeäminen" tarkoittaa yhden tai useamman asianosaisen tai näiden nimeämien välimiesten ehdotusta siitä, että lautakunta vahvistaisi tietyn henkilön asianosaisen nimeämäksi välimieheksi, ainoaksi välimieheksi tai välimiesoikeuden puheenjohtajaksi;
- (ix) "vahvistaminen" tarkoittaa lautakunnan vahvistusta sille, että tietty yhden tai useamman asianosaisen tai näiden nimeämien välimiesten nimeämä henkilö tai lautakunnan määräämä henkilö voi toimia välimiehenä sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä;
- (x) "liittäminen" tarkoittaa yhden tai useamman kolmannen tahon liittämistä mukaan sääntöjen mukaisen välimiesmenettelyn asianosaiseksi;
- (xi) "yhdistäminen" tarkoittaa kahden tai useamman sääntöjen mukaisen välimiesmenettelyn yhdistämistä yhdeksi välimiesmenettelyksi;
- (xii) "kaksiasianosaismenettely" tarkoittaa välimiesmenettelyä, jossa on kaksi asianosaista;
- (xiii) "moniasianosaismenettely" tarkoittaa välimiesmenettelyä, jossa on useampi kuin kaksi asianosaista.

3 § SOVELTAMISALA

- 3.1 Kun asianosaiset ovat sopineet, että välimiesmenettelyssä noudatetaan Keskuskauppakamarin välimiesmenettelysääntöjä, niiden on katsottava sopineen, että menettelyyn sovelletaan näitä sääntöjä ja että lautakunta hallinnoi menettelyä.
- 3.2 Säännöt sisältävät liitteet I-III. Lautakunta tai Keskuskauppakamari voi tarvittaessa erikseen muuttaa liitteiden sisältöä.

- 3.3 Välimiesmenettelyyn sovelletaan sääntöjä, jotka ovat voimassa menettelyn vireilletulohetkellä, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet ja ellei 54.2 §:stä muuta johdu.
- 3.4 Välimiesmenettelyyn sovelletaan sääntöjen liitteitä, jotka ovat voimassa menettelyn vireilletulohetkellä, ellei 54.2 §:stä muuta johdu tai elleivät asianosaiset ole sopineet, että menettelyyn ei sovelleta liitteen III määräyksiä.

4 § ASIAKIRJOJEN JA VIESTIEN TOIMITTAMINEN

- 4.1 Lautakunnan, välimiesoikeuden ja asianosaisten on toimitettava asiakirjat ja muut viestit paperikopiona tai sähköisesti siten, että toimitus voidaan todentaa.
- 4.2 Jos asianosaisella on asiamies tai muu edustaja, lautakunnan ja välimiesoikeuden asiakirjat ja muut viestit on toimitettava tälle, ellei asianosainen toisin ilmoita. Sääntöjen 6 §:n aloittamishakemus on kuitenkin toimitettava vastaajalle itselleen, ellei vastaaja ilmoita lautakunnalle kirjallisesti, että hakemus on toimitettava ainoastaan vastaajan asiamiehelle tai muulle edustajalle. Vastaavasti 11 §:n liittämishakemus on toimitettava liittämishakemuksessa tarkoitettulle kolmannelle taholle itselleen, ellei kolmas taho ilmoita lautakunnalle kirjallisesti, että hakemus on toimitettava kolmannen tahon asiamiehelle tai muulle edustajalle.
- 4.3 Lautakunnan ja välimiesoikeuden asiakirjat ja muut viestit asianosaisille on toimitettava asianosaisen tai tämän asiamiehen tai muun edustajan viimeisimpään tiedossa olevaan osoitteeseen, jonka asianosainen tai tämän vastapuoli on ilmoittanut.
- 4.4 Sen jälkeen kun lautakunta on toimittanut jutun asiakirjat välimiesoikeudelle, asianosaisen on toimitettava kirjalliset lausumat ja muut viestit suoraan välimiesoikeudelle ja samanaikaisesti muille asianosaisille.
- 4.5 Lautakunta tai välimiesoikeus voi tarvittaessa erikseen pyytää asianosaista toimittamaan sähköisen asiakirjan tai viestin paperikopiona tai toimittamaan paperikopioista useampia kappaleita.

Välimiesoikeus voi muutoinkin antaa tarkempia määräyksiä asiakirjojen ja viestien toimittamisesta välimiesoikeudelle ja asianosaisille.

- 4.6 Lautakunta tai välimiesoikeus voi välimiesmenettelyn aikana vaatia asianosaisen asiamieheltä tai muulta edustajalta tarpeelliseksi katsomansa selvityksen hänen valtuutuksestaan edustaa asianosaista.

5 § MÄÄRÄAIKOJEN LASKEMINEN

- 5.1 Jos asiakirja tai muu viesti on toimitettu 4.1, 4.2 ja 4.3 §:ien mukaisesti, se katsotaan toimitetun sinä päivänä, jona asianosainen tai asianosaisen asiamies tai muu edustaja on vastaanottanut sen tai jona se kyseisellä toimittamistavalla olisi normaalisti vastaanotettu.
- 5.2 Sääntöjen määräajat alkavat asiakirjan tai muun viestin 5.1 §:ssä tarkoitettua toimittamista seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on vastaanottajan liike- tai kotipaikassa muu kuin arkipäivä, määräaika pitenee seuraavaan arkipäivään. Määräaikoihin luetaan kaikki kalenteripäivät mukaan luettuna pyhäpäivät.
- 5.3 Lautakunta voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pidentää tai lyhentää määräaikaa, jonka se on asettanut tai jonka asettamiseen tai muuttamiseen sillä on oikeus.

LUKU II VÄLIMIESMENETTELYN ALOITTAMINEN

6 § HAKEMUS VÄLIMIESMENETTELYN ALOITTAMISEKSI

- 6.1 Kantajan on toimitettava hakemus välimiesmenettelyn aloittamiseksi ("aloittamishakemus") lautakunnalle 4.1 §:n mukaisesti.
- 6.2 Välimiesmenettely tulee vireille, kun lautakunta on vastaanottanut aloittamishakemuksen.
- 6.3 Aloittamishakemuksessa on oltava:
- (a) asianosaisten, niiden asiamiesten tai muiden edustajien nimet ja yhteystiedot;
 - (b) jäljennös välityssopimuksesta tai sellaisen puuttuessa kuvaus välityssopimuksesta, jonka perusteella riita ratkaistaan;
 - (c) kuvaus sopimuksesta, muusta asiakirjasta tai oikeussuhteesta, josta riita aiheutuu tai johon se liittyy;
 - (d) lyhyt kuvaus riidan luonteesta ja olosuhteista, joihin vaatimukset perustuvat;
 - (e) kunkin välityssopimuksen ja siihen liittyvän vaatimuksen yksilöinti, jos vaatimuksia esitetään useamman kuin yhden välityssopimuksen perusteella;
 - (f) alustava ilmoitus vaatimuksista, niiden määrästä ja, jos vaatimus koskee muuta kuin rahasuoritusta, arvio tällaisen vaatimuksen rahamääräisestä arvosta;
 - (g) kantajan käsitys välimiesten lukumäärästä, välimiesmenettelyn kielestä ja paikasta sekä riidan ratkaisemisessa sovellettavasta laista tai muista oikeusohjeista;
 - (h) jos välimiehiä on välityssopimuksen mukaan kolme, ilmoitus kantajan nimeämästä välimiehestä yhteystietoineen, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet;

- (i) kantajan mahdollinen käsitys siitä, että nopeutetun menettelyn säännöt soveltuisivat asian käsittelyyn paremmin kuin välimiesmenettelysäännöt; ja
 - (j) tosite 7 §:n hakemusmaksun maksamisesta.
- 6.4 Aloittamishakemus on laadittava kielellä, jonka asianosaiset ovat sopineet välimiesmenettelyn kieleksi. Sopimuksen puuttuessa aloittamishakemus on laadittava kielellä, jolla välityssopimus on kirjoitettu.
- 6.5 Jos aloittamishakemus ei täytä 6.3 ja 6.4 §:ien vaatimuksia, lautakunta voi kehottaa kantajaa korjaamaan puutteen määräajassa. Jos kantaja ei noudata korjauskehotusta, hallitus voi jättää hakemuksen tutkimatta.
- 6.6 Lautakunta antaa aloittamishakemuksen liitteen tiedoksi vastaajalle sen jälkeen, kun kantaja on maksanut 7 §:n hakemusmaksun ja toimittanut 4.5 §:n nojalla mahdollisesti pyydyt kopiot.

7 § KANTAJAN HAKEMUSMAKSU

- 7.1 Kantajan on maksettava aloittamishakemuksen yhteydessä liitteen II 1 §:n hakemusmaksu.
- 7.2 Jos kantaja ei maksa hakemusmaksua aloittamishakemuksen yhteydessä, lautakunta asettaa kantajalle määräajan hakemusmaksun suorittamiselle. Jollei kantaja maksa hakemusmaksua määräajassa, hallitus voi jättää hakemuksen tutkimatta.

8 § VASTAUS

- 8.1 Vastaajan on toimitettava lautakunnalle vastaus aloittamishakemukseen ("vastaus") 21 päivän kuluessa aloittamishakemuksen tiedoksisaannista 4.1 §:n mukaisesti.
- 8.2 Vastauksessa on oltava:
- (a) vastaajan ja sen asiamiehen tai muun edustajan nimet sekä yhteystiedot;

- (b) mahdollisuuksien mukaan väite siitä, ettei sääntöjen mukaisesti asetettava välimiesoikeus ole toimivaltainen ratkaisemaan riitaa;
 - (c) vastaajan vastaus kantajan kuvaukseen riidan luonteesta ja olosuhteista, joihin vaatimukset perustuvat;
 - (d) vastaajan alustava vastaus kantajan vaatimuksiin;
 - (e) vastaajan käsitys välimiesten lukumäärästä, välimiesmenettelyn kielestä ja paikasta sekä riidan ratkaisemisessa sovellettavasta laista tai muista oikeusohjeista ottaen huomioon se, mitä aloittamishakemuksessa on tältä osin esitetty;
 - (f) jos välimiehiä on välityssopimuksen mukaan kolme, ilmoitus vastaajan nimeämästä välimiehestä yhteystietoineen, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet; ja
 - (g) vastaajan mahdollinen käsitys siitä, että nopeutetun menettelyn säännöt soveltuisivat asian käsittelyyn paremmin kuin välimiesmenettelysäännöt ja/tai kannanotto aloittamishakemuksessa esitettyyn kantajan käsitykseen asiasta.
- 8.3 Vastaus on laadittava 6.4 §:ssä tarkoitetulla kielellä.
- 8.4 Vastakanne ja kuittausvaatimus on esitettävä mahdollisuuksien mukaan vastaajan aloittamishakemukseen antamassa vastauksessa. Vastakanteessa tai kuittausvaatimuksessa on oltava:
- (a) jäljennös välityssopimuksesta, johon vastakanne tai kuittausvaatimus perustuu, ellei kantaja ole sitä jo toimittanut, tai jäljennöksen puuttuessa kuvaus välityssopimuksesta;
 - (b) kuvaus sopimuksesta, muusta asiakirjasta tai oikeussuhteesta, johon vastakanne tai kuittausvaatimus perustuu tai johon se liittyy;
 - (c) lyhyt kuvaus riidan luonteesta ja olosuhteista, joihin vastakanne tai kuittausvaatimus perustuu;
 - (d) kunkin välityssopimuksen ja siihen liittyvän vastakanne- tai kuittausvaatimuksen yksilöinti, jos vastakanne- tai kuittausvaatimuksia esitetään

- useamman kuin yhden välityssopimuksen perusteella;
- (e) alustava ilmoitus vastakanne- tai kuittausvaatimuksista määrineen ja, jos vaatimus koskee muuta kuin rahasuoritusta, arvio tällaisen vaatimuksen rahamääräisestä arvosta; ja
- (f) tosite 9 §:n hakemusmaksun maksamisesta.
- 8.5 Jos vastaus ei täytä 8.2 ja 8.3 §:ien vaatimuksia tai jollei vastaaja toimita 4.5 §:n nojalla mahdollisesti pyydettyjä kappaleita, lautakunta voi kehottaa vastaajaa korjaamaan puutteen määräajassa. Jos vastaaja ei noudata korjauskehotusta, tämä ei estä jatkamasta välimiesmenettelyä.
- 8.6 Jos vastakanne tai kuittausvaatimus ei täytä 8.4 §:n vaatimuksia, lautakunta voi kehottaa vastaajaa korjaamaan puutteen määräajassa. Jos vastaaja ei noudata korjauskehotusta, hallitus voi jättää vastakanteen tai kuittausvaatimuksen tutkimatta.
- 8.7 Lautakunta antaa vastauksen liitteineen tiedoksi kantajalle. Jos vastaaja on esittänyt vastakanteen tai kuittausvaatimuksen, kantajan on toimitettava vastaus vastakanteeseen tai kuittausvaatimukseen lautakunnalle sen asettamassa määräajassa.

9 § VASTAAJAN HAKEMUSMAKSU

- 9.1 Vastaajan on maksettava vastakanteen tai kuittausvaatimuksen yhteydessä liitteen II 1 §:n hakemusmaksu.
- 9.2 Jos vastaaja esittää vastakanteen tai kuittausvaatimuksen vasta sen jälkeen, kun lautakunta on toimittanut jutun asiakirjat välimiesoikeudelle, välimiesoikeuden on ilmoitettava vastakanteesta tai kuittausvaatimuksesta lautakunnalle viivytyksettä.
- 9.3 Jos vastaaja ei maksa hakemusmaksua vastakanteen tai kuittausvaatimuksen yhteydessä, lautakunta asettaa vastaajalle määräajan hakemusmaksun suorittamiselle. Jollei vastaaja maksa hakemusmaksua määräajassa, hallitus voi jättää vastakanteen tai kuittausvaatimuksen tutkimatta. Jos lautakunta on jo toimittanut jutun asiakir-

jat välimiesoikeudelle, hallitus voi määrätä, että välimiesoikeuden on katsottava vastaajan peruuttaneen vastakanteen tai kuittausvaatimuksen.

10 § ASIAN SIIRTÄMINEN KÄSITELTÄVÄKSI NOPEUTETUN MENETTELYN SÄÄNTÖJEN MUKAISESTI

- 10.1 Edellä 6.3(i) ja 8.2(g) §:issä todetun lisäksi lautakunta voi ennen välimiehen vahvistamista myös omasta aloitteestaan pyytää asianosaisia lausumaan siitä, soveltuisivatko nopeutetun menettelyn säännöt asian käsittelyyn paremmin kuin välimiesmenettelysäännöt.
- 10.2 Asia voidaan ennen välimiehen vahvistamista siirtää käsiteltäväksi nopeutetun menettelyn sääntöjen mukaisesti, jos kaikki asianosaiset suostuvat tähän.
- 10.3 Suostuessaan asian siirtämiseen käsiteltäväksi nopeutetun menettelyn sääntöjen mukaisesti, asianosaiset samalla sitoutuvat siihen, että nopeutetun menettelyn säännöt saavat etusijan siltä osin kuin asianosaisten välityssopimuksessa on niihin nähden ristiriitaisia määräyksiä.

11 § LIITTÄMINEN

- 11.1 Jos vireillä olevan välimiesmenettelyn asianosainen ("hakija") haluaa liittää kolmannen tahon menettelyn asianosaiseksi, hakijan on toimitettava hakemus kolmannen tahon liittämiseksi ("liittämishakemus") lautakunnalle 4.1 §:n mukaisesti.
- 11.2 Hakijan on toimitettava liittämishakemus lautakunnalle ennen kuin lautakunta on toimittanut jutun asiakirjat välimiesoikeudelle. Lautakunta jättää määräajan jälkeen toimitetun liittämishakemuksen tutkimatta, elleivät kaikki välimiesmenettelyn asianosaiset, mukaan lukien kolmas taho, suostu liittämiseen.
- 11.3 Välimiesmenettely kolmatta tahoja vastaan tulee vireille, kun lautakunta on vastaanottanut liittämishakemuksen.

- 11.4 Liittämishakemuksessa on oltava:
- (a) vireillä olevan välimiesmenettelyn asianumero;
 - (b) asianosaisten, mukaan lukien kolmannen tahon, niiden asiamiesten tai muiden edustajien nimet ja yhteystiedot;
 - (c) jäljennös välityssopimuksesta tai sellaisen puuttuessa kuvaus välityssopimuksesta, jonka perusteella riita ratkaistaan;
 - (d) kuvaus sopimuksesta, muusta asiakirjasta tai oikeussuhteesta, josta riita kolmatta tahoa vastaan aiheutuu tai johon se liittyy;
 - (e) lyhyt kuvaus riidan luonteesta ja olosuhteista, joihin vaatimukset kolmatta tahoa vastaan perustuvat;
 - (f) kunkin välityssopimuksen ja siihen liittyvän vaatimuksen yksilöinti, jos vaatimuksia esitetään useamman kuin yhden välityssopimuksen perusteella;
 - (g) alustava ilmoitus hakijan kolmatta tahoa vastaan esittämistä vaatimuksista, niiden määrästä ja, jos vaatimus koskee muuta kuin rahasuoritusta, arvio tällaisen vaatimuksen rahamääräisestä arvosta; ja
 - (h) tosite 11.7 §:n hakemusmaksun maksamisesta.
- 11.5 Liittämishakemus on laadittava 6.4 §:ssä tarkoitettulla kielellä.
- 11.6 Jos liittämishakemus ei täytä 11.4 ja 11.5 §:ien vaatimuksia, lautakunta voi kehottaa hakijaa korjaamaan puutteen määräajassa. Jos hakija ei noudata korjauskehotusta, hallitus voi jättää liittämishakemuksen tutkimatta.
- 11.7 Hakijan on maksettava liittämishakemuksen yhteydessä liitteen II 1 §:n hakemusmaksu.
- 11.8 Jos hakija ei maksa hakemusmaksua liittämishakemuksen yhteydessä, lautakunta asettaa hakijalle määräajan hakemusmaksun suorittamiselle. Jollei hakija maksa hakemusmaksua määräajassa, hallitus voi jättää liittämishakemuksen tutkimatta.

- 11.9 Lautakunta antaa liittämishakemuksen liitteineen tiedoksi kolmannelle taholle ja muille asianosaisille sen jälkeen, kun hakija on maksanut 11.7 §:n hakemusmaksun ja toimittanut 4.5 §:n nojalla mahdollisesti pyydytyt kopiot.
- 11.10 Kolmannen tahon on toimitettava lautakunnalle vastaus liittämishakemukseen 21 päivän kuluessa hakemuksen tiedoksisaannista.
- 11.11 Vastauksessa liittämishakemukseen on oltava:
- (a) kolmannen tahon, sen asiamiehen tai muun edustajan nimet ja yhteystiedot;
 - (b) mahdollisuuksien mukaan väite siitä, ettei sääntöjen mukaisesti asetettava tai jo asetettu välimiesoikeus ole toimivaltainen ratkaisemaan riitää;
 - (c) kolmannen tahon vastaus hakijan kuvaukseen riidan luonteesta ja olosuhteista, joihin vaatimukset kolmatta tahoja vastaan perustuvat; ja
 - (d) kolmannen tahon alustava vastaus hakijan vaatimuksiin.
- 11.12 Lautakunnan on varattava myös muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi liittämishakemuksesta lautakunnan asettamassa määräajassa.
- 11.13 Jos kolmas taho haluaa tehdä liittämishakemuksen, sen on toimitettava hakemus lautakunnalle sen asettamassa määräajassa.
- 11.14 Kolmas taho voi esittää vaatimuksia menettelyn muita asianosaisia vastaan 12 §:n mukaisesti.
- 11.15 Lautakunta antaa vastauksen liitteineen tiedoksi hakijalle ja muille asianosaisille. Lautakunta voi varata hakijalle ja muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi asettamassaan määräajassa.
- 11.16 Liittämiseen sovelletaan 13 ja 15 §:iä. Ennen kuin hallitus päättää liittämishakemuksen hyväksymisestä, sen on kuultava lautakunnan vahvistamia välimiehiä.

- 11.17 Kun hallitus päättää hyväksyä liittämishakemuksen, kaikkien asianosaisten katsotaan luopuneen oikeudestaan välimiehen nimeämiseen ja hallitus voi peruuttaa välimiehen vahvistamisen tai määräämisen ja soveltaa välimiesoikeuden asettamisessa 20 §:ää.

12 § USEIDEN ASIANOSAISTEN VÄLISET VAATIMUKSET

- 12.1 Jos välimiesmenettelyssä on useita asianosaisia, asianosainen voi esittää vaatimuksia muita asianosaisia vastaan 13 ja 15 §:ien mukaisesti ennen jutun asiakirjojen toimittamista välimiesoikeudelle.
- 12.2 Asianosaisen, joka esittää 12.1 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen, on ilmoitettava seuraavat tiedot:
- (a) jäljennös välityssopimuksesta, johon vaatimus perustuu, ellei sitä ole jo toimitettu lautakunnalle, tai jäljennöksen puuttuessa kuvaus välityssopimuksesta;
 - (b) kuvaus sopimuksesta, muusta asiakirjasta tai oikeussuhteesta, johon vaatimus perustuu tai liittyy;
 - (c) lyhyt kuvaus riidan luonteesta ja olosuhteista, joihin vaatimus perustuu;
 - (d) kunkin välityssopimuksen ja siihen liittyvän vaatimuksen yksilöinti, jos vaatimuksia esitetään useamman kuin yhden välityssopimuksen perusteella; ja
 - (e) alustava ilmoitus vaatimuksista, niiden määrästä ja, jos vaatimus koskee muuta kuin rahasuoritusta, arvio tällaisen vaatimuksen rahamääräisestä arvosta.
- 12.3 Lautakunta antaa 12.1 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen tiedoksi sille asianosaiselle, jota vastaan vaatimus on esitetty, ja asettaa määräajan tämän vastaukselle. Lautakunta voi antaa vaatimuksen tiedoksi myös muille asianosaisille ja varata näille tilaisuuden tulla kuulluiksi.
- 12.4 Asianosaisen, joka vastaa 12.1 §:ssä tarkoitettuun vaatimukseen, on ilmoitettava seuraavat tiedot:

- (a) vastaus vaatimuksen esittäjän kuvaukseen riidan luonteesta ja olosuhteista, joihin vaatimus perustuu; ja
- (b) alustava vastaus vaatimukseen.

12.5 Sen jälkeen kun lautakunta on toimittanut jutun asiakirjat välimiesoikeudelle, välimiesoikeus päättää, missä määrin asianosaiset voivat esittää vaatimuksia toisiaan vastaan menettelyn aikana.

13 § VAATIMUKSET ERI SOPIMUSTEN PERUSTEELLA

Samassa välimiesmenettelyssä voidaan esittää eri sopimuksiin ja eri välityssopimuksiin perustuvia vaatimuksia 15 §:ssä määrätyn edellytyksin.

14 § VÄLIMIESMENETTELYJEN YHDISTÄMINEN

14.1 Hallitus voi asianosaisen pyynnöstä yhdistää kaksi tai useampia sääntöjen mukaisia vireillä olevia välimiesmenettelyjä yhdeksi välimiesmenettelyksi, jos:

- (a) kaikki asianosaiset ovat suostuneet yhdistämiseen; tai
- (b) kaikki välimiesmenettelyissä esitetyt vaatimukset perustuvat samaan välityssopimukseen; tai
- (c) välimiesmenettelyissä esitetyt vaatimukset perustuvat eri välityssopimuksiin, mutta välimiesmenettelyissä käsiteltävät riidat perustuvat tai liittyvät samaan oikeussuhteeseen eivätkä välityssopimukset sisällä sellaisia ristiriitaisia määräyksiä, jotka tekisivät yhdistämisen mahdottomaksi.

14.2 Päättäessään välimiesmenettelyjen yhdistämisestä 14.1(b)–(c) §:n tapauksissa hallituksen on otettava huomioon:

- (a) onko eri välimiesmenettelyissä asianosaisina samat vai eri asianosaiset;
- (b) eri välimiesmenettelyissä esitettyjen vaatimusten keskinäiset yhteydet;

- (c) onko eri välimiesmenettelyissä jo vahvistettu välimiehiä, ja jos on, ovatko vahvistetut välimiehet samoja vai eri henkilöitä; ja
 - (d) muut merkitykselliset seikat.
- 14.3 Ennen kuin hallitus päättää välimiesmenettelyjen yhdistämisestä, sen on kuultava kaikkia eri menettelyjen asianosaisia ja niissä vahvistettuja välimiehiä.
- 14.4 Kun hallitus päättää yhdistää välimiesmenettelyt, kaikkien asianosaisten katsotaan luopuneen oikeudestaan välimiehen nimeämiseen ja hallitus voi peruuttaa välimiehen vahvistamisen tai määräämisen ja soveltaa välimiesoikeuden asettamisessa 20 §:ää.
- 14.5 Välimiesmenettelyt yhdistetään ensiksi vireille tulleeseen välimiesmenettelyyn, elleivät kaikki asianosaiset toisin sovi.

15 § TOIMIVALTA

- 15.1 Jos asianosainen, jota vastaan on esitetty vaatimus:
- (a) ei vastaa vaatimukseen; tai
 - (b) tekee väitteen välityssopimuksen olemassaolosta, pätevyydestä tai soveltuvuudesta riitaan; tai
 - (c) vastustaa välimiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten ratkaisemista samassa menettelyssä,
- hallitus antaa välimiesmenettelyn edetä, jos se katsoo *prima facie*, että asianosaisia sitova sääntöjen mukainen välityssopimus voi olla olemassa.
- 15.2 Lisäksi siinä tapauksessa, että vaatimuksia esitetään 13 §:n mukaisesti useamman kuin yhden välityssopimuksen perusteella, hallitus antaa välimiesmenettelyn edetä niiden vaatimusten osalta, jotka sen mukaan *prima facie* täyttävät seuraavat edellytykset:
- (a) välityssopimukset, joiden perusteella kysymyksessä olevat vaatimukset esitetään, eivät sisällä ristiriitaisia määräyksiä; ja

- (b) kaikkien asianosaisten voidaan olettaa suostuneen vaatimusten ratkaisemiseen samassa välimiesmenettelyssä.
- 15.3 Hallituksen päätös, jolla välimiesmenettelyn annetaan edetä, ei sido välimiesoikeutta. Välimiesoikeus päättää omasta toimivallastaan.

LUKU III VÄLIMIESOIKEUS

16 § ASIANOSAISTEN MÄÄRÄÄMISVALTA VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMISESSA

- 16.1 Asianosaiset voivat sopia välimiesten lukumäärästä ja menettelytavasta, jolla välimiesoikeus asetetaan.
- 16.2 Jos asianosaiset eivät ole sopineet välimiesten lukumäärästä tai välimiesoikeuden asettamisessa noudatettavasta menettelystä, sovelletaan 17–20 §:iä.
- 16.3 Sääntöjen 17–20 §:iä sovelletaan myös silloin, jos asianosaiset eivät ole kyenneet asettamaan välimiesoikeutta sopimuksensa mukaisessa määräajassa, tai tällaisen määräajan puuttuessa siinä määräajassa, jonka lautakunta on asianosaisten pyynnöstä asettanut.
- 16.4 Sääntöjen 21–24 §:ien määräyksiä välimiehen puolueettomuudesta, riippumattomuudesta, vahvistamisesta, esteellisyydestä, erottamisesta ja uudelleenvallinnasta noudatetaan kaikissa välimiesmenettelyissä.

17 § VÄLIMIESTEN LUKUMÄÄRÄ

Jos asianosaiset eivät ole sopineet välimiesten lukumäärästä, välimiehiä on yksi, ellei hallitus katso kolmijäsenistä välimiesoikeutta tarkoituksenmukaiseksi ottaen huomioon riidan arvo, jutun vaikeusaste, asianosaisten näkemykset ja muut merkitykselliset seikat.

18 § YKSIJÄSENISEN VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMINEN KAKSIASIANOSAISMENETTELYSSÄ

- 18.1 Jos asianosaiset ovat sopineet yksijäsenisestä välimiesoikeudesta, kantaja ja vastaaja voivat yhdessä nimetä ainoan välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi. Välimies on nimettävä 21 päivän kuluessa siitä päivästä, jona vastaaja sai aloittamishakemuksen tiedoksi. Elleivät asianosaiset nimeä välimiestä määräajassa, hallitus määrää välimiehen.

- 18.2 Jos asianosaiset eivät ole sopineet välimiesten lukumäärästä ja hallitus on päättänyt, että välimiesoikeus on yksijäseninen, asianosaiset voivat yhdessä nimetä ainoan välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi. Välimies on nimettävä 10 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianosaiset saivat hallitukselta tiedon välimiesten lukumäärästä. Elleivät asianosaiset nimeä välimiestä määräajassa, hallitus määrää välimiehen.

19 § KOLMIJÄSENISEN VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMINEN KAKSIASIANOSAISMENETTELYSSÄ

- 19.1 Jos asianosaiset ovat sopineet kolmijäsenisestä välimiesoikeudesta, välimiesoikeus asetetaan seuraavasti:
- (a) kantaja nimeää aloittamishakemuksessa yhden välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi;
 - (b) vastaaja nimeää vastauksessa yhden välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi;
 - (c) jos asianosainen ei nimeä välimiestä 19.1(a)–(b) §:n mukaisesti tai lautakunnan 6.5 tai 8.5 §:n nojalla asettamassa määräajassa, hallitus määrää välimiehen asianosaisen puolesta;
 - (d) kantaja ja vastaaja voivat yhdessä nimetä lautakunnan vahvistettavaksi kolmannen välimiehen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana. Elleivät asianosaiset nimeä puheenjohtajaa 10 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianosaiset saivat hallitukselta tiedon jälkimmäisen välimiehen vahvistamisesta hallitus määrää puheenjohtajan.
- 19.2 Jos asianosaiset eivät ole sopineet välimiesten lukumäärästä ja hallitus on päättänyt, että välimiesoikeus on kolmijäseninen, välimiesoikeus asetetaan seuraavasti:
- (a) kantaja nimeää yhden välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi 10 päivän kuluessa siitä päivästä, jona kantaja sai lautakunnalta tiedon välimiesten lukumäärästä;
 - (b) vastaaja nimeää yhden välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi 10 päivän kuluessa siitä päivä-

tä, jona vastaaja sai lautakunnalta tiedon kantajan nimeämästä välimiehestä;

- (c) jos asianosainen ei nimeä välimiestä 19.2(a)–(b) §:n mukaisesti tai lautakunnan asettamassa muussa määräajassa, hallitus määrää välimiehen asianosaisen puolesta;
- (d) välimiesoikeuden puheenjohtaja määrätään 19.1(d) §:n mukaisesti.

20 § VÄLIMIESOIKEUDEN ASETTAMINEN MONIASIANOSAISMENETTELYSSÄ

20.1 Jos välimiesmenettelyssä on useampi kuin kaksi asianosaista, välimiesoikeus asetetaan 20.2 ja 20.3 §:ien mukaisesti.

20.2 Jos välimiesoikeus on yksijäseninen:

- (a) kantaja(t) ja vastaaja(t) voivat yhdessä nimetä ainoan välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi 21 päivän kuluessa siitä päivästä, jona vastaaja(t) sai(vat) aloittamishakemuksen tiedoksi;
- (b) jos kolmas taho on liitetty menettelyyn 11 §:n mukaisesti, se voi nimetä välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi yhdessä kantajan/kantajien ja vastaajan/vastaajien kanssa;
- (c) jos kantaja(t) ja vastaaja(t) eivät nimeä välimiestä lautakunnan vahvistettavaksi 20.2(a)–(b) §:n mukaisesti tai lautakunnan asettamassa muussa määräajassa, hallitus määrää välimiehen.

20.3 Jos välimiesoikeus on kolmijäseninen:

- (a) kantaja tai kantajat yhdessä nimeävät aloittamishakemuksessa yhden välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi;
- (b) vastaaja tai vastaajat yhdessä nimeävät vastauksessa yhden välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi;
- (c) jos kolmas taho on liitetty menettelyyn 11 §:n mukaisesti, se voi nimetä välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi yhdessä joko kantajan/kantajien tai vastaajan/vastaajien kanssa;

- (d) jos kantaja(t) ja vastaaja(t) ovat nimenneet välimiehen lautakunnan vahvistettavaksi 20.3(a)–(c) §:n mukaisesti tai lautakunnan asettamassa muussa määräajassa, välimiesoikeuden puheenjohtaja määrätään 19.1(d) §:n mukaisesti;
- (e) jos kantaja(t) tai vastaaja(t) eivät nimeä välimiestä lautakunnan vahvistettavaksi määräajassa, hallitus voi harkintansa mukaan:
 - (i) määrätä välimiehen kantajan/kantajien tai vastaajan/vastaajien puolesta ja määrätä välimiesoikeuden puheenjohtajan; tai
 - (ii) peruuttaa jo tehdyn välimiehen vahvistamisen tai määräämisen ja määrätä kaikki kolme välimiestä sekä yhden heistä välimiesoikeuden puheenjohtajaksi.

21 § VÄLIMIEHEN PUOLUEETTOMUUS JA RIIPPUMATTOMUUS

- 21.1 Välimiehen on oltava puolueeton ja riippumaton asianosaisista koko välimiesmenettelyn ajan.
- 21.2 Ennen välimiehen vahvistamista välimiehen on toimitettava lautakunnalle allekirjoittamansa asiakirja, jossa hän ilmoittaa suostuvansa välimieheksi, olevansa puolueeton ja riippumaton ja että hänellä on riittävästi aikaa välimiestehtävän hoitamiseen ("esteettömyysilmoitus"). Välimiehen on esteettömyysilmoituksessa mainittava kaikki sellaiset seikat, jotka ovat omiaan aiheuttamaan perusteltuja epäilyjä hänen puolueettomuudestaan tai riippumattomuudestaan.
- 21.3 Lautakunta toimittaa esteettömyysilmoituksen tiedoksi asianosaisille ja asettaa määräajan, jossa asianosaiset voivat esittää huomioita esteettömyysilmoituksesta tai vastustaa välimiehen vahvistamista.
- 21.4 Välimiehen on viipymättä kirjallisesti ilmoitettava lautakunnalle, asianosaisille ja muille välimiehille 21.2 §:ssä tarkoitetuista seikoista, jotka saattavat ilmetä välimiesmenettelyn aikana.

22 § VÄLIMIEHEN VAHVISTAMINEN JA MÄÄRÄÄMINEN

- 22.1 Lautakunta vahvistaa kaikki välimiehet. Välimiehen tehtävä alkaa sen jälkeen, kun lautakunta on vahvistanut välimiehen.
- 22.2 Sihteeristö voi vahvistaa välimiehen, jos:
- (a) välimiehen esteettömyysilmoituksessa ei ole vauriamia hänen puolueettomuudestaan tai riippumattomuudestaan; ja
 - (b) kukaan asianosainen ei ole vastustanut välimiehen vahvistamista lautakunnan 21.3 §:n nojalla asettamassa määräajassa.
- 22.3 Muissa kuin 22.2 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sihteeristön on siirrettävä kysymys välimiehen vahvistamisesta hallitukselle. Hallitus voi jättää välimiehen vahvistamatta vain, jos välimies ei ole 21.1 §:n mukaisesti puolueeton ja riippumaton tai jos hän on muuten sopimaton välimieheksi. Hallitus ei ole velvollinen perustelemaan päätöstään.
- 22.4 Jos hallitus jättää asianosaisen tai välimiesten nimeämän välimiehen vahvistamatta, se voi:
- (a) antaa välimiehen nimenneelle asianosaiselle tai hänet nimenneille välimiehille tilaisuuden uuden välimiehen nimeämiseen lautakunnan asettamassa määräajassa; tai
 - (b) poikkeustapauksessa määrätä välimiehen suoraan 22.5 §:n mukaisesti.
- 22.5 Välimiehen määräämistä harkitessaan hallituksen on otettava huomioon:
- (a) ominaisuudet, joita asianosaisten sopimus välimieheiltä edellyttää;
 - (b) riidan luonne ja olosuhteet;
 - (c) asianosaisten ja välimiehen kansallisuus;
 - (d) välimiesmenettelyn kieli, paikka ja riidan ratkaisemisessa sovellettava laki tai muut oikeusohjeet; ja
 - (e) muut mahdollisesti merkitykselliset seikat.

- 22.6 Jos asianosaiset ovat eri kansallisuutta:
- (a) ainoan välimiehen on oltava eri kansallisuutta kuin asianosaiset; ja
 - (b) välimiesoikeuden puheenjohtajan on oltava eri kansallisuutta kuin asianosaiset ja näiden nimeämät välimiehet,
- elleivät asianosaiset ole toisin sopineet tai ellei hallitus erityisestä syystä katso tarkoituksenmukaiseksi määrätä ainoaksi välimieheksi tai välimiesoikeuden puheenjohtajaksi henkilöä, jolla on sama kansallisuus kuin jollakin asianosaisella tai asianosaisten nimeämällä välimiehellä.
- 22.7 Jos välimiesoikeuden asettaminen sääntöjen mukaisesti epäonnistuu, hallitus voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi, kuten peruuttaa jo tehdyn välimiehen vahvistamisen tai määräämisen, määrätä välimiehet uudelleen ja määrätä yhden heistä välimiesoikeuden puheenjohtajaksi.

23 § VÄLIMIEHEN ESTEELLISYYS

- 23.1 Asianosainen voi vaatia, että lautakunta julistaa välimiehen esteelliseksi, jos:
- (a) ilmenee seikkoja, jotka ovat omiaan aiheuttamaan perusteltuja epäilyjä välimiehen puolueettomuudesta tai riippumattomuudesta; tai
 - (b) välimies ei täytä sellaista kelpoisuusvaatimusta, joka hänellä asianosaisten sopimuksen mukaan tulisi olla.
- 23.2 Asianosainen voi vaatia nimeämänsä välimiehen julistamista esteelliseksi vain sellaisesta syystä, josta asianosainen on saanut tietää vasta nimeämisen jälkeen.
- 23.3 Asianosaisen, joka haluaa vaatia välimiehen julistamista esteelliseksi, on toimitettava kirjallinen esteellisyysväite lautakunnalle. Esteellisyysväitteessä on ilmoitettava vaatimuksen perustelut ja päivä, jona asianosainen sai tietää esteellisyysväitteen perusteesta.
- 23.4 Esteellisyysväite on toimitettava lautakunnalle 15 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen sai

tietää välimiehen vahvistamisesta tai 15 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen sai tietää esteellisyysväitteen perusteesta, jos viimeksi mainittu ajankohta on myöhäisempi kuin välimiehen vahvistamisen tiedoksisaantipäivä. Jos asianosainen ei tee esteellisyysväitettä määräajassa, sen katsotaan menettäneen oikeutensa vedota esteellisyyteen.

- 23.5 Lautakunnan on varattava kysymyksessä olevalle välimiehelle sekä muille välimiehille ja asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi lautakunnan asettamassa määräajassa.
- 23.6 Muut asianosaiset voivat hyväksyä esteellisyysväitteen tai välimies voi vapaaehtoisesti luopua välimiestehtävästä, mikä ei merkitse esteellisyysväitteen perusteen hyväksymistä. Tällöin välimiehen tilalle on valittava uusi välimies 24 §:n mukaisesti.
- 23.7 Hallitus ratkaisee esteellisyysväitteen, jos muut asianosaiset eivät hyväksy esteellisyysväitettä tai välimies ei vapaaehtoisesti luovu välimiestehtävästä lautakunnan asettamassa määräajassa. Hallitus ei ole velvollinen perustelemaan päätöstään.

24 § VÄLIMIEHEN EROTTAMINEN JA UUDEN VÄLIMIEHEN VALITSEMINEN

- 24.1 Hallituksen on erotettava välimies tehtävästään, jos:
- (a) hallitus hyväksyy välimiehen pyynnön luopua välimiestehtävästä;
 - (b) kaikki asianosaiset sopivat, että välimies erotetaan välimiestehtävästä;
 - (c) hallitus hyväksyy 23 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen välimiehen esteelliseksi julistamisesta; tai
 - (d) välimies ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti voi hoitaa velvollisuuksiaan välimiehenä tai ei hoida välimiestehtävää sääntöjen mukaisesti.

- 24.2 Ennen kuin hallitus tekee 24.1(d) §:ssä tarkoitetun päätöksen, sen on varattava kysymyksessä olevalle välimiehelle sekä muille välimiehille ja asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi lautakunnan asettamassa määräajassa.
- 24.3 Kun välimies on erotettu tehtävästään, tai kun välimies on kuollut, hänen tilalleen on valittava uusi välimies 18–20 §:ien mukaisesti, ellei 24.4 §:stä muuta johdu.
- 24.4 Erityisestä syystä hallitus voi asianosaisia ja muita välimiehiä kuultuaan:
- (a) määrätä uuden välimiehen suoraan oma-aloitteisesti; tai
 - (b) oikeuttaa muut välimiehet jatkamaan välimiesmenettelyä ja antamaan lopullisen välitystuomion tai muun päätöksen sen jälkeen, kun menettely on julistettu päättyneeksi 41 §:n mukaisesti.
- 24.5 Uuden välimiehen valinnan jälkeen uusi välimiesoikeus päättää asianosaisia kuultuaan, onko asia käsiteltävä uudelleen ja miltä osin.

LUKU IV MENETTELY VÄLIMIESOIKEUDESSA

25 § ASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN VÄLIMIESOIKEUELLE

Lautakunta toimittaa jutun asiakirjat välimiesoikeudelle mahdollisimman pian sen jälkeen, kun välimiesoikeus on asetettu ja 7, 9 ja 11.7 §:issä tarkoitettu hakemusmaksu sekä 50 §:ssä tarkoitettu kuluennakko on maksettu.

26 § ASIAN KÄSITTELY VÄLIMIESOIKEUDESSA

- 26.1 Välimiesoikeus päättää asian käsittelytavasta, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet ja ellei säännöistä muuta johdu.
- 26.2 Välimiesoikeuden on kohdeltava asianosaisia tasapuolisesti ja varattava niille tarpeellinen tilaisuus asiansa ajamiseen.
- 26.3 Kaikkien välimiesmenettelyyn osallisten on tehtävä parhaansa, jotta asia voidaan käsitellä tehokkaasti aiheuttamatta tarpeettomia kustannuksia ja viivästymistä.
- 26.4 Sitoutuessaan sääntöjen mukaiseen välimiesmenettelyyn asianosaiset samalla sitoutuvat noudattamaan välimiesoikeuden päätöksiä ja muita määräyksiä viivytyksettä.
- 26.5 Välimiesoikeus voi tarvittaessa ottaa sihteerin. Ennen sihteerin ottamista välimiesoikeuden on kuultava asianosaisia. Sihteerin on oltava välimiehen tavoin 21.1 §:n mukaisesti puolueeton ja riippumaton asianosaisista. Lautakunta voi erikseen antaa ohjeita sihteerin ottamisesta, sihteerin velvollisuuksista ja sihteerille maksettavasta korvauksesta.
- 26.6 Välimiesoikeus voi ryhtyä tarvittaviin toimiin edistääkseen riidan sovinnollista ratkeamista asianosaisten keskinäisin neuvotteluin, jos kaikki asianosaiset siihen suostuvat. Asianosainen luopuu suostumuksen antaessaan oikeudestaan vaatia välimiehen julistamista esteelliseksi sillä perusteella, että välimies on toiminut sovittelijana.

- 26.7 Asianosaisen on lähetettävä kaikki välimiesoikeudelle osoittamansa viestit samanaikaisesti myös kaikille muille asianosaisille, ellei välimiesoikeus toisin määrää.

27 § VÄLIMIESMENETTELYN PAIKKA

- 27.1 Lautakunta määrää välimiesmenettelyn paikan, elleivät asianosaiset ole siitä sopineet tai jos asia on epäselvä. Lautakunta voi kuitenkin jättää välimiesmenettelyn paikan määräämisen välimiesoikeuden tehtäväksi, jos lautakunta katsoo tämän tarkoituksenmukaiseksi.
- 27.2 Välimiesoikeus voi asianosaisia kuultuaan järjestää suullisen käsittelyn missä tahansa.
- 27.3 Välimiesoikeus voi kokoontua tietyn kohteen, omaisuuden tai asiakirjojen katselmukseen missä tahansa.
- 27.4 Välimiesoikeus voi kokoontua neuvottelua varten missä tahansa.
- 27.5 Välistustuomio katsotaan annetuksi ja välimiesmenettely käydyksi välimiesmenettelyn paikassa siitä huolimatta, että suullinen käsittely, kokous tai neuvottelu on pidetty muualla kuin välimiesmenettelyn paikassa.

28 § VÄLIMIESMENETTELYN KIELI

- 28.1 Jolleivät asianosaiset ole sopineet, mitä kieltä välimiesmenettelyssä käytetään, välimiesoikeus päättää välimiesmenettelyn kielen asianosaisia kuultuaan.
- 28.2 Jos välimiesmenettelyssä esitetään asiakirjoja muulla kuin asianosaisten sopimalla tai välimiesoikeuden päättämällä kielellä, välimiesoikeus voi määrätä, että asiakirjasta on toimitettava käännös välimiesmenettelyn kielellä.

29 § SOVELLETTAVAT OIKEUSOHJEET

- 29.1 Asianosaiset voivat sopia riidan ratkaisemisessa sovellettavasta laista tai muista oikeusohjeista.

- 29.2 Jolleivät asianosaiset ole muusta sopineet, välimiesoikeus soveltaa sen valtion lakia tai muita oikeusohjeita, joita se pitää asiassa tarkoituksenmukaisimpina.
- 29.3 Välimiesoikeus saa perustaa tuomion siihen, mitä se pitää kohtuullisena (*ex aequo et bono* tai *amiable compositeur*), vain asianosaisten nimenomaisen sopimuksen perusteella.

30 § JÄRJESTÄYTYMISISTUNTO

- 30.1 Välimiesoikeuden on pidettävä järjestäytymisistunto asianosaisten kanssa mahdollisimman pian, lähtökohtaisesti 21 päivän kuluessa siitä, kun välimiesoikeus on saanut jutun asiakirjat lautakunnalta. Järjestäytymisistunnon tarkoituksena on sopia asian käsittelystä ja aikataulusta siten, että varmistetaan menettelyn tasapuolisuus, joutuisuus ja kustannustehokkuus. Välimiesoikeus voi jättää järjestäytymisistunnon pitämättä vain poikkeustapauksessa, jos se pitää istuntoa tarpeettomana.
- 30.2 Välimiesoikeus voi pitää menettelyn myöhemmässä vaiheessa asianosaisia kuultuaan muita järjestäytymisistuntoja, jos välimiesoikeus katsoo tämän tarpeelliseksi.
- 30.3 Järjestäytymisistunto voidaan toteuttaa myös video- tai puhelinneuvotteluna taikka muulla vastaavalla tavalla. Välimiesoikeus päättää toteutustavasta asianosaisia kuultuaan.

31 § PROSESSIAIKATAULU

- 31.1 Välimiesoikeuden on vahvistettava prosessiaikataulu 30.1 §:n järjestäytymisistunnossa tai pian sen jälkeen. Jos istuntoa ei pidetä, välimiesoikeuden on vahvistettava prosessiaikataulu niin pian kuin mahdollista saatuaan jutun asiakirjat lautakunnalta ja kuultuaan asianosaisia.
- 31.2 Vahvistaessaan prosessiaikataulun välimiesoikeuden on otettava huomioon asianosaisten näkemykset, asianosaisten tasapuolinen kohtelu, asian joutuisa käsittely ja kustannustehokkuus.
- 31.3 Välimiesoikeus voi asianosaisen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pidentää tai lyhentää aset-

tamaansa määräaika, jos asian käsittely sitä edellyttää.

- 31.4 Välimiesoikeuden on toimitettava prosessiaika-taulu asianosaisille ja lautakunnalle viivytyksettä.

32 § KIRJELMÄT

- 32.1 Kantajan on toimitettava kannekirjelmänsä vastaajalle ja kullekin välimiehelle välimiesoikeuden asettamassa määräajassa. Kannekirjelmässä on ilmoitettava:

- (a) vaatimusten perusteena olevat tosiseikat ja oikeudelliset perustelut;
- (b) kantajan vaatimukset; ja
- (c) mahdollisuuksien mukaan ne kirjalliset todisteet, joihin kantaja vetoaa.

- 32.2 Vastaajan on toimitettava vastauksensa kantajalle ja kullekin välimiehelle välimiesoikeuden asettamassa määräajassa. Vastauksessa on ilmoitettava:

- (a) mahdollinen väite välityssopimuksen olemassaolosta, pätevydestä tai soveltuvuudesta riitaan;
- (b) miltä osin vastaaja myöntää tai kiistää kantajan vaatimukset;
- (c) kiistämisen perusteena olevat tosiseikat ja oikeudelliset perustelut; ja
- (d) mahdollisuuksien mukaan ne kirjalliset todisteet, joihin vastaaja vetoaa.

- 32.3 Vastaajan mahdollinen vastakanne tai kuittausvaatimus on esitettävä viimeistään vastauksessa, ellei välimiesoikeus poikkeustapauksessa katso, että vastaajalla on ollut perusteltu syy vastakanteen tai kuittausvaatimuksen esittämiseen menettelyn myöhemmässä vaiheessa. Vastakanteen ja kuittausvaatimuksen on täytettävä 32.1(a)–(c) §:n vaatimukset.

- 32.4 Välimiesoikeus päättää asianosaisia kuultuaan mahdollisten lisäkirjelmien lukumäärän, esittämisyjärjestyksen ja aikataulun.

- 32.5 Jolleivät asianosaiset ole toisin sopineet, asianosainen voi muuttaa vaatimuksiaan menettelyn aikana, paitsi jos välimiesoikeus katsoo, ettei muuttaminen ole hyväksyttävää asianosaisen viivytteily tai muut seikat huomioon ottaen.

33 § VÄLIMIESOIKEUDEN TOIMIVALTAAN KOSKEVAT VÄITTEET

- 33.1 Välimiesoikeus päättää omasta toimivallastaan. Välimiesoikeus ratkaisee väitteet, jotka koskevat välityssopimuksen olemassaoloa, pätevyyttä tai soveltuvuutta riitaan.
- 33.2 Väite välimiesoikeuden toimivallan puuttumisesta on tehtävä viimeistään vastaajan vastauksessa kannekirjelmään tai kantajan vastauksessa vastaajan vastakanteeseen tai kuittausvaatimukseen. Välimiesoikeus voi hyväksyä myöhemmin esitetyn toimivaltaväitteen vain poikkeustapauksessa, jos viivästymiselle on hyväksyttävä syy.

34 § TODISTELU

- 34.1 Välimiesoikeus päättää, mitä todisteita asianosainen saa esittää ja mikä merkitys kullekin todisteelle on asiassa annettava.
- 34.2 Välimiesoikeus voi kehottaa asianosaista menettelyn missä vaiheessa tahansa:
- (a) ilmoittamaan kirjalliset todisteet, joihin asianosainen vetoaa, ja yksilöimään, mitä se aikoo näyttää niillä toteen; ja
 - (b) esittämään asiakirjan tai muun todisteen, jolla välimiesoikeuden mukaan voi olla merkitystä asian ratkaisemisen kannalta.

35 § MÄÄRÄPÄIVÄ VAATIMUSTEN, VÄITTEIDEN JA TODISTELUN ESITTÄMISELLE

Välimiesoikeus voi asianosaisia kuultuaan asettaa ennen 36 §:ssä tarkoitettua suullista käsittelyä määräpäivän, jonka jälkeen asianosaiset eivät saa esittää pääasiaan liittyviä uusia vaatimuksia,

väitteitä tai kirjallisia todisteita taikka nimetä uusia todistajia, ellei välimiesoikeus poikkeustapauksessa salli sitä.

36 § SUULLINEN KÄSITTELY

- 36.1 Välimiesoikeus voi järjestää suullisen käsittelyn todistajan, asiantuntijan tai asianosaisen kuulemiseksi menettelyn missä vaiheessa tahansa. Välimiesoikeus päättää suullisen käsittelyn paikan ja ajankohdan asianosaisia kuultuaan.
- 36.2 Välimiesoikeus voi ennen suullista käsittelyä kehottaa asianosaista ilmoittamaan ne todistajat, jotka asianosainen haluaa kutsua suullisesti kuultavaksi, ja yksilöimään ne seikat, jotka asianosainen aikoo näyttää toteen kunkin todistajan kuulemisella.
- 36.3 Välimiesoikeus voi asianosaisia kuultuaan määrätä, että todistajaa voidaan kuulla puhelimitse, videon välityksellä tai muulla vastaavalla tavalla ilman hänen läsnäoloaan suullisessa käsittelyssä.
- 36.4 Välimiesoikeus voi asianosaisia kuultuaan määrätä, että todistajan tai asiantuntijan on annettava kertomuksensa kirjallisesti. Kirjallinen todistajankertomus tai asiantuntijan lausunto on allekirjoitettava. Välimiesoikeus päättää, milloin asianosaisten on toimitettava kirjalliset todistajankertomukset ja asiantuntijalausunnot välimiesoikeudelle.
- 36.5 Välimiesoikeus päättää asianosaisia kuultuaan suullisen käsittelyn aikataulun ja käsittelyjärjestyksen. Asianosaisella on oikeus kuulustella todistajaa, joka on kutsuttu suullisesti kuultavaksi, välimiesoikeuden määräämällä tavalla.
- 36.6 Suullinen käsittely pidetään yleisön läsnä olematta, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet.

37 § VÄLIMIESOIKEUDEN MÄÄRÄÄMÄ ASIAANTUNTIJA

- 37.1 Välimiesoikeus voi asianosaisia kuultuaan määrätä yhden tai useamman asiantuntijan tekemään selvityksiä ja antamaan kirjallisen lausunnon vä-

limiesoikeuden yksilöimästä kysymyksestä. Asiantuntijan on oltava puolueeton ja riippumaton asianosaisista, näiden asiamiehistä ja välimiehistä.

- 37.2 Välimiesoikeuden on toimitettava asiantuntijan lausunto kullekin asianosaiselle ja varattava näille tilaisuus tulla kuulluiksi lausunnosta. Asianosaisella on oikeus tutustua asiakirjoihin, joihin asiantuntija on lausunnossaan vedonnut.
- 37.3 Välimiesoikeuden on varattava asianosaiselle tilaisuus kuulustella asiantuntijaa suullisessa käsittelyssä, jos asianosainen sitä pyytää. Tällöin asianosainen voi kuulla myös itse nimeämäänsä asiantuntijaa riidan kohteena olevista kysymyksistä. Asiantuntijan kuulemiseen sovelletaan 36 §:n määräyksiä.

38 § TURVAAMISTOIMET

- 38.1 Välimiesoikeus voi asianosaisen hakemuksesta määrätä tarkoituksenmukaiseksi katsomansa turvaamistoimen.
- 38.2 Ennen päätöksen tekemistä välimiesoikeuden on varattava sille asianosaiselle, jota vastaan turvaamistoimea haetaan, tilaisuus tulla kuulluksi välimiesoikeuden asettamassa määräajassa.
- 38.3 Turvaamistoimen myöntäessään välimiesoikeus voi määrätä, että hakijan on asetettava vakuus turvaamistoimesta vastapuolelle mahdollisesti aiheutuvien kulujen ja vahingon varalta. Välimiesoikeus päättää vakuuden laadusta ja ehdoista.
- 38.4 Välimiesoikeuden on annettava turvaamistoimimääräys päätöksen muodossa. Välimiesoikeus voi muuttaa turvaamistoimimääräystään tai kumota sen asianosaisen pyynnöstä tai poikkeustapauksessa omasta aloitteestaan. Välimiesoikeuden on ilmoitettava asianosaisille etukäteen, jos se aikoo oma-aloitteisesti muuttaa turvaamistoimimääräystä tai kumota sen.
- 38.5 Jos turvaamistoimen tarve on niin kiireellinen, ettei asia voi odottaa välimiesoikeuden muodostamista, asianosainen voi hakea lautakunnalta sääntöjen liitteessä III tarkoitetun pikavälimiehen määräämistä. Asianosaisella ei kuitenkaan

ole tällaista oikeutta, jos asianosaiset ovat sopineet, ettei riitä ratkaistaessa noudateta liitteen III määräyksiä.

- 38.6 Asianosainen voi välityssopimuksen estämättä hakea turvaamistoimia toimivaltaiselta tuomioistuimelta tai muulta viranomaiselta ennen kuin lautakunta on toimittanut jutun asiakirjat välimiesoikeudelle. Tarvittaessa asianosainen voi tehdä turvaamistoimihakemuksen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle myöhemminkin. Turvaamistoimihakemuksen jättäminen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle ei tarkoita välityssopimuksen rikkomista tai luopumista välityssopimukseen vetoamisesta.

39 § ASIANOSAISEN LAIMINLYÖNNIN SEURAAMUKSET

- 39.1 Jos kantaja ei toimita kannekirjelmää, välimiesoikeuden on tehtävä päätös menettelyn lopettamisesta, ellei asiassa ole sellaisia kysymyksiä, jotka välimiesoikeuden mukaan on ratkaistava.
- 39.2 Jos vastaaja ei toimita vastausta aloittamishakemukseen tai kannekirjelmään, asian käsittelyä voidaan jatkaa. Vastaajan laiminlyönti ei merkitse kantajan vaatimusten myöntämistä. Sama koskee kantajan laiminlyöntiä toimittaa vastaus vastaajan vastakanteeseen tai kuittausvaatimukseen.
- 39.3 Jos asianosainen ilman hyväksyttävää syytä jää pois suullisesta käsittelystä, asian käsittelyä voidaan jatkaa.
- 39.4 Jos asianosainen muutoin jättää käyttämättä tilaisuuden asiansa ajamiseen, asian käsittelyä voidaan jatkaa. Välitystuomio voidaan tällöin antaa välimiesoikeuden käytettävissä olevien kirjelmien ja todistelun perusteella.
- 39.5 Jos asianosainen ei ilman hyväksyttävää syytä noudata sääntöjä tai välimiesoikeuden päätöstä taikka muuta määräystä, välimiesoikeus voi tehdä siitä asianmukaiseksi katsomansa päätelmät.

40 § MENETTELYVIRHEESEEN VETOAMINEN

Asianosaisen on ilman aiheetonta viivytystä tehtävä väite siitä, että välimiesmenettelyssä ei ole noudatettu sääntöjä, välityssopimuksen määräyksiä tai välimiesoikeuden päätöstä taikka muuta määräystä. Asianosaisen katsotaan luopuneen vetoamasta tällaiseen väitteeseen, ellei asianosainen voi osoittaa perusteltua syytä viivästykselleen.

41 § MENETTELYN PÄÄTTÄMINEN

- 41.1 Mahdollisimman pian suullisen käsittelyn päätyttyä tai välimiesoikeuden saatua asianosaisilta viimeiset pyydetyt kirjelmät välimiesoikeuden on:
- (a) julistettava menettely päättyneeksi; ja
 - (b) ilmoitettava asianosaisille ja lautakunnalle päivämäärä, johon mennessä välimiesoikeus arvioi antavansa välitystuomion.
- 41.2 Menettelyn päättyneeksi julistamisen jälkeen asianosaiset eivät saa esittää uusia vaatimuksia, väitteitä tai todistelua, ellei välimiesoikeus poikkeustapauksessa salli sitä.

LUKU V VÄLITYSTUOMIOT JA PÄÄTÖKSET

42 § VÄLITYSTUOMIOIDEN JA PÄÄTÖSTEN TEKEMINEN

- 42.1 Jos välimiehiä on useampi kuin yksi, välitystuomio tai muu päätös on tehtävä enemmistön mielipiteen mukaisesti. Jos yksikään mielipide ei ole saanut enemmistön kannatusta, puheenjohtajan kanta ratkaisee.
- 42.2 Välimiesoikeus voi valtuuttaa puheenjohtajan päättämään yksin menettelytapaa koskevista kysymyksistä. Välimiesoikeudella on kuitenkin oikeus muuttaa puheenjohtajan päätöstä harkintansa mukaan.
- 42.3 Jos välimies ei osallistu välitystuomion tai muun päätöksen tekemiseen, vaikka muut välimiehet ovat varanneet hänelle siihen tilaisuuden, muut välimiehet voivat jatkaa menettelyä välimiehen poissaolosta huolimatta.

43 § VÄLITYSTUOMION MUOTO JA SITOVUUS

- 43.1 Välitystuomio on laadittava kirjallisesti. Tuomio on perusteltava, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet.
- 43.2 Välimiesten on allekirjoitettava välitystuomio. Tuomiossa on mainittava välimiesmenettelyn paikka ja tuomion antopäivä. Jos välimiehiä on useampi kuin yksi ja joku heistä ei allekirjoita välitystuomiota, tuomiossa on mainittava syy allekirjoituksen puuttumiselle.
- 43.3 Välimiesoikeuden on toimitettava alkuperäinen kappale välitystuomiosta kullekin asianosaiselle ja lautakunnalle viivytyksettä.
- 43.4 Välitystuomio on lopullinen ja sitoo asianosaisia. Sitoutuessaan sääntöjen mukaiseen välimiesmenettelyyn asianosaiset samalla sitoutuvat noudattamaan välitystuomiota viivytyksettä.

44 § MÄÄRÄAIKA LOPULLISEN VÄLITYSTUOMION ANTAMISELLE

Lopullinen välitystuomio on annettava yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun välimiesoikeus on saanut jutun asiakirjat lautakunnalta. Välimiesoikeuden perustellusta pyynnöstä lautakunta voi myöntää pidennystä määräaikaan. Lautakunta voi lisäksi pidentää määräaikaa omasta aloitteestaan, jos se katsoo pidennyksen tarpeelliseksi.

45 § OSA- JA VÄLITUOMIO

Välimiesoikeus voi asianosaisia kuultuaan ratkaista erikseen välitystuomiolla itsenäisen vaatimuksen tai tietyn ennakkoluonteisen riitakysymyksen, elleivät kaikki asianosaiset vastusta erillisen välitystuomion antamista. Välimiesoikeus voi esimerkiksi ratkaista erikseen:

- (a) osatuomiolla itsenäisen vaatimuksen asiassa, jossa on esitetty useita vaatimuksia;
- (b) osatuomiolla vaatimuksen sen osan, joka on myönnetty; tai
- (c) välituomiolla sellaisen riitakysymyksen, jonka selvittämisestä asian ratkaiseminen muilta osin riippuu.

46 § SOVINTO TAI MUU PERUSTE VÄLIMIESMENETTELYN LOPETTAMISELLE

46.1 Välimiesoikeuden on tehtävä päätös menettelyn lopettamisesta, jos:

- (a) kantaja peruuttaa kanteensa, ellei vastaaja vastusta menettelyn lopettamista ja ellei välimiesoikeus katso, että vastaajalla on hyväksyttävä syy saada asia lopullisesti ratkaistuksi välitystuomiolla;
- (b) asianosaiset sopivat menettelyn lopettamisesta; tai
- (c) menettelyn jatkaminen käy muusta syystä tarpeettomaksi tai mahdottomaksi.

- 46.2 Jos asianosaiset sopivat riidan, välimiesoikeus voi vahvistaa sovinnon välitystuomiolla, jos kaikki asianosaiset sitä pyytävät. Välitystuomioon, jolla sovinto vahvistetaan, sovelletaan 42–44 §:iä.
- 46.3 Välimiesoikeuden on toimitettava alkuperäinen kappale menettelyn lopettamispäätöksestä tai välitystuomiosta, jolla sovinto on vahvistettu, kullekin asianosaiselle ja lautakunnalle viivytyksettä.

47 § VÄLITYSTUOMION OIKAISU JA TULKINTA

- 47.1 Ilmoitettuaan asiasta muille asianosaisille ja lautakunnalle asianosainen voi pyytää välimiesoikeutta 30 päivän kuluessa välitystuomion tiedoksisaannista:
- (a) oikaisemaan välitystuomiossa olevan lasku- tai kirjoitusvirheen tai muun sen kaltaisen virheen;
 - (b) oikaisemaan välitystuomiota lisäämällä siihen puuttuvan allekirjoituksen, välimiesmenettelyn paikan tai tuomion antopäivän; tai
 - (c) tulkitsemaan välitystuomion yksittäistä kohtaa tai osaa.
- 47.2 Välimiesoikeuden on varattava muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi oikaisu- tai tulkintapyynnöstä välimiesoikeuden asettamassa määräajassa.
- 47.3 Jos välimiesoikeus pitää pyyntöä perusteltuna, sen on oikaistava välitystuomio tai tulkittava sitä 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Lautakunta voi myöntää pidennystä määräaikaan välimiesoikeuden perustellusta pyynnöstä. Lautakunta voi lisäksi pidentää määräaikaan omasta aloitteestaan, jos se katsoo pidennyksen tarpeelliseksi.
- 47.4 Välimiesoikeus voi omasta aloitteestaan oikaista 47.1(a)–(b) §:ssä tarkoitetun virheen 30 päivän kuluessa välitystuomion antopäivästä.
- 47.5 Välitystuomion oikaisuun ja tulkintaan sovelletaan 42–43 §:iä.

48 § LISÄTUOMIO

- 48.1 Asianosainen voi, ilmoitettuaan asiasta muille asianosaisille ja lautakunnalle, pyytää välimiesoikeutta antamaan lisätuomion vaatimuksesta, jonka välimiesoikeus on välitystuomiossa sivuuttanut. Pyyntö on esitettävä 30 päivän kuluessa välitystuomion tiedoksisaannista. Välimiesoikeuden on ennen lisätuomion antamista varattava muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi asettamassaan määräajassa.
- 48.2 Jos välimiesoikeus pitää pyyntöä perusteltuna, sen on annettava lisätuomio 60 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Lautakunta voi myöntää pidennystä määräaikaan välimiesoikeuden perustellusta pyynnöstä. Lautakunta voi lisäksi pidentää määräaikaa omasta aloitteestaan, jos se katsoo pidennyksen tarpeelliseksi.
- 48.3 Lisätuomioon sovelletaan 42–43 §:iä.

LUKU VI VÄLIMIESMENETTELYN KUSTANNUKSET

49 § VÄLIMIESMENETTELYN KUSTANNUSTEN MÄÄRÄÄMINEN

- 49.1 Välimiesmenettelyn kustannukset on vahvistettava lopullisessa välitystuomiossa, menettelyn lopettamispäätöksessä tai välitystuomiossa, jolla välimiesoikeus vahvistaa sovinnon.
- 49.2 Välimiesmenettelyn kustannuksia ovat:
- (a) välimiesoikeuden palkkio;
 - (b) välimiesoikeuden matkakulut ja muut vastaavat kulut;
 - (c) kulut, joita välimiesoikeudelle on aiheutunut asiantuntijoiden käyttämisestä ja muusta välimiesoikeuden menettelyn aikana tarvitsemasta avusta;
 - (d) lautakunnan hallinnointimaksu ja menettelystä lautakunnalle aiheutuneet kulut; ja
 - (e) asianosaisten oikeudenkäyntikulut ja muut välimiesmenettelyn kulut, jos asianosainen on vaatinut kulujen korvaamista ja välimiesoikeus pitää vaatimusta määrältään kohtuullisena.
- 49.3 Välimiesoikeuden on pyydettävä lautakuntaa vahvistamaan 49.2(a)–(d) §:ssä tarkoitetut välimiesmenettelyn kustannukset liitteen II mukaisesti ennen kuin se antaa lopullisen välitystuomion, vahvistaa asianosaisten sovinnon välitystuomiolla tai tekee päätöksen menettelyn lopettamisesta. Välimiesoikeuden on sisällytettävä lautakunnan vahvistamat kustannukset sellaisinaan välitystuomioon tai menettelyn lopettamispäätökseen. Välimiesoikeuden on eriteltävä, miten palkkiot ja kulukorvaukset on maksettava kullekin välimiehelle ja lautakunnalle.
- 49.4 Jutun hävinnyt asianosainen on pääsääntöisesti määrättävä maksamaan välimiesmenettelyn kustannukset, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet. Välimiesoikeus voi kuitenkin velvoittaa

asianosaiset vastaamaan välimiesmenettelyn kustannuksista keskinäisessä suhteessaan siten kuin välimiesoikeus katsoo asianmukaiseksi ottaen huomioon jutun olosuhteet. Jos asianosainen ei noudata 26.3 ja 26.4 §:issä tarkoitettuja velvollisuuksiaan, välimiesoikeus voi ottaa tämän seikan huomioon muun muassa välimiesmenettelyn kustannusten jaosta päättäessään.

- 49.5 Riippumatta siitä, mitä välimiesoikeus on päättänyt välimiesmenettelyn kustannusten jaosta asianosaisten keskinäisessä suhteessa, asianosaiset ovat velvolliset korvaamaan lautakunnan hallinnointimaksun ja menettelystä lautakunnalle aiheutuneet kulut yhteisvastuullisesti.

50 § KULUENNAKKO

- 50.1 Asianosaisten on maksettava lautakunnan määräämä kuluennakko. Lautakunta toimittaa jutun asiakirjat välimiesoikeudelle sen jälkeen, kun kuluennakko on maksettu.
- 50.2 Kuluennakon määrän on vastattava 49.2(a)–(d) §:ssä tarkoitettujen välimiesmenettelyn kustannusten oletettua määrää. Yksityiskohtaiset määräykset lautakunnan määräämästä kuluennakosta ovat liitteen II 2 §:ssä.
- 50.3 Lautakunta maksaa välimiesmenettelyn 49.2(a)–(d) §:ssä tarkoitettujen kustannukset kuluennakosta sen jälkeen, kun välimiesoikeus on antanut lopullisen välitystuomion, vahvistanut asianosaisten sovinnon välitystuomiolla tai tehnyt päätöksen menettelyn lopettamisesta. Jos kuluennakon määrä on suurempi kuin lautakunnan vahvistamat välimiesmenettelyn kustannukset, lautakunnan on palautettava ylimenevä osuus asianosaisille.
- 50.4 Lautakunta voi välimiesoikeuden perustellusta pyynnöstä maksaa kuluennakosta korvausta välimiesoikeudelle 49.2(b)–(c) §:ssä tarkoitetuista kuluista menettelyn aikana.

LUKU VII

MUUT MÄÄRÄYKSET

51 § SALASSAPITO

- 51.1 Lautakunnan ja välimiesoikeuden on pidettävä välimiesmenettely ja välitystuomio salassa, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet. Salassapitovelvollisuus koskee myös välimiesoikeuden ottamaa sihteerää, välimiesoikeuden määräämää asiantuntijaa sekä lautakunnan hallituksen jäseniä ja sihteeristön edustajia.
- 51.2 Jolleivät asianosaiset ole toisin sopineet, asianosainen sitoutuu pitämään salassa välitystuomion ja muut välimiesoikeuden antamat päätökset ja määräykset, välimiesoikeuden kirjeenvaihdon asianosaisille, välimiesmenettelyssä tehdyt nauhoitukset ja litteroinnit sekä muiden asianosaisten laatimat asiakirjat ja niiden muun välimiesmenettelyssä esittämän aineiston. Salassapitovelvollisuus ei kuitenkaan koske asianosaista, jos:
- (a) kysymyksessä on tieto, (i) joka on yleisesti saatavilla tai muuten julkista tai tulee myöhemmin yleisesti saataville tai muuten julkiseksi tiedon vastaanottavasta asianosaisesta riippumattomasta syystä, (ii) joka oli laillisesti vastaanottavan asianosaisten hallussa salassapitovelvollisuudetta ennen tiedon saamista luovuttavalta asianosaiselta, (iii) jonka vastaanottava asianosainen on itsenäisesti kehittänyt tai (iv) jonka vastaanottava asianosainen on saanut kolmannelta osapuolelta ilman salassapitovelvollisuuden loukkausta; tai
 - (b) asianosaisten on paljastettava tieto oikeudellisen veloitteen vuoksi, puolustaakseen oikeuttaan, ajaakseen asiaansa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa taikka vaatiakseen välitystuomion kumoamista tai sen tunnustamista ja täytäntöönpanoa; tai
 - (c) asianosainen osoittaa, että hänellä on muu tiedon julkistamisen oikeuttava perusteltu tarve, joka on painavampi kuin toisen asianosaisten salassapitotarve.

- 51.3 Edellä 51.2 §:ssä todetun lisäksi välimiesoikeus voi asianosaisen pyynnöstä antaa välimiesmenettelyä koskevia tai siihen liittyviä salassapitomääräyksiä.
- 51.4 Välimiesoikeuden neuvottelut ovat salassa pidettäviä.
- 51.5 Jolleivät asianosaiset ole toisin sopineet, lautakunta voi julkaista otteita tai tiivistelmiä välitystuomioista sekä muista päätöksistä ja määräyksistä edellyttäen, että niistä on poistettu asianosaisten nimet ja muut viittaukset, joista asianosaiset olisivat tunnistettavissa.

52 § YLEISSÄÄNNÖS

Säännöt eivät sääntele tyhjentävästi kaikkia välimiesmenettelyssä esiintyviä kysymyksiä. Lautakunnan, välimiesoikeuden ja asianosaisten on kuitenkin toimittava kaikissa tapauksissa sääntöjen hengen mukaisesti ja tehtävä parhaansa, jotta välitystuomio olisi täytäntöönpanokelpoinen.

53 § VASTUUNRAJOITUS

Välimies, pikavälimies, välimiesoikeuden ottama sihteeri, Keskuskauppakamari ja sen työntekijät, lautakunta, sen hallituksen jäsenet ja sihteeristön edustajat eivät ole kenellekään vastuussa mistään vahingosta, joka on aiheutettu välimiesmenettelyssä tai pikaturvaamisenmenettelyssä.

54 § VOIMAANTULO

- 54.1 Jollei 54.2 §:stä muuta johdu, säännöt tulevat voimaan 1.1.2020 ja niitä sovelletaan välimiesmenettelyyn, joka on tullut vireille sääntöjen voimaantulon jälkeen, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet.
- 54.2 Jos välityssopimus on tehty ennen 1.6.2013:
- (a) sääntöjen 11, 12, 14.4 ja 38.5 §:iä ja liitettä III ei sovelleta, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet; ja

- (b) lautakunta voi julkaista 51.5 §:n perusteella anonyymejä otteita tai tiivistelmiä välitystuomioista sekä muista päätöksistä ja määräyksistä vain, jos välimiesmenettelyn kaikki asianosaiset ovat antaneet tähän etukäteen kirjallisen suostumuksensa.

LIITTEET

LIITE I

KESKUSKAUPPAKAMARIN VÄLIMIESLAUTAKUNNAN ORGANISAATIO

1 § YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1.1 Keskuskauppakamarin välimieslautakunta ("lautakunta") on Keskuskauppakamarin yhteydessä toimiva, välimiesmenettelyjen hallinnoinnista vastaava puolueeton toimielin. Vaikka lautakunta on hallinnollisesti osa Keskuskauppakamaria, se on toiminnallisesti riippumaton Keskuskauppakamarista ja sen muista toimielimistä.
- 1.2 Lautakunta ei itse ratkaise riitoja. Lautakunta hallinnoi riitojen ratkaisua kotimaisissa ja kansainvälisissä välimiesmenettelyissä Keskuskauppakamarin välimiesmenettelysääntöjen ("säännöt") ja Keskuskauppakamarin nopeutettua välimiesmenettelyä koskevien sääntöjen ("nopeutetun menettelyn säännöt") mukaisesti. Lautakunta voi lisäksi määrätä välimiehen tai välimiehet, vaikka välimiesmenettelyyn ei muutoin sovelleta sääntöjä tai nopeutetun menettelyn sääntöjä.
- 1.3 Lautakunnassa on hallitus ja sihteeristö. Hallitus voi asettaa valiokuntia, joille se voi delegoida oikeuden tehdä päätöksiä edellyttäen, että valiokunta raportoi päätöksistään hallitukselle.

2 § HALLITUS

- 2.1 Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, enintään kolme varapuheenjohtajaa ja enintään 12 muuta jäsentä (jäljempänä yhdessä "jäsenet"). Hallituksessa on oltava sekä suomalaisia että ulkomaalaisia jäseniä.
- 2.2 Keskuskauppakamari nimittää jäsenet. Jäsenten toimikausi on kolme vuotta. Jäsen voidaan nimittää uudelleen enintään kahdelle toimikaudelle. Jos jäsen ei voi hoitaa tehtäväänsä hallituksessa, Keskuskauppakamari voi nimittää hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

- 2.3 Hallitus tekee kokouksissaan sääntöjen edellyttämiä päätöksiä. Jos hallituksen puheenjohtaja on esteellinen, kokouksen puheenjohtajana toimii varapuheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat ovat esteellisiä, muut jäsenet valitsevat keskuudesta kokouksen puheenjohtajan. Hallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kolme jäsentä. Päätökset tehdään enemmistön mielipiteen mukaisesti. Jos yksikään mielipide ei ole saanut enemmistön kannatusta, kokouksen puheenjohtajan kanta ratkaisee.
- 2.4 Hallitus voi tarvittaessa tehdä päätöksiä sähköisiä viestimiä käyttäen.
- 2.5 Hallitus ei saa määrätä hallituksen jäsentä välimieheksi sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä. Asianosainen tai asianosaisten nimeämät välimiehet voivat kuitenkin nimetä jäsenen välimieheksi, jonka lautakunta vahvistaa. Erityisestä syystä jäsen voidaan määrätä pikavälimieheksi sääntöjen 38.5 §:n ja liitteen III mukaisesti.
- 2.6 Jäsenen, joka on esteellinen sääntöjen mukaisessa menettelyssä, on viipymättä ilmoitettava asiasta sihteeristölle. Esteellinen jäsen ei saa osallistua kysymyksessä olevaa menettelyä koskevaan keskusteluun tai päätöksentekoon. Jäsen on poistuttava kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Lautakunta ei saa antaa esteelliselle jäsenelle menettelyyn liittyviä asiakirjoja tai muuta tietoa.

3 § SIHTEERISTÖ

- 3.1 Sihteeristö avustaa hallitusta. Sihteeristö huolehtii sääntöjen mukaisesti käytäviin välimiesmenettelyihin liittyvien hallinnollisten tehtävien hoitamisesta. Lisäksi sihteeristö voi päättää hallituksen sille delegeoimia asioita.
- 3.2 Keskuskauppakamari nimittää lautakunnan pääsihteerin, joka johtaa sihteeristöä.
- 3.3 Pääsihteeriiä tai muuta sihteeristön edustajaa ei saa määrätä välimieheksi, eivätkä he muutoinkaan saa toimia välimiehenä sääntöjen mukaisessa välimiesmenettelyssä.

- 3.4 Sihteeristö toimittaa hallituksen ja valiokunnan päätökset sekä juttujen hallinnointia koskevat asiakirjat ja muut viestit asianosaisille ja välimiesoikeudelle.
- 3.5 Sihteeristön on arkistoitava sääntöjen mukaisissa välimiesmenettelyissä annetut välitystuomiot, menettelyn lopettamispäätökset, lautakunnan päätökset ja lautakunnan olennainen kirjeenvaihto. Asiakirjat voidaan tuhota kolmen vuoden kuluttua lopullisen välitystuomion tai menettelyn lopettamispäätöksen antopäivästä, ellei asianosainen tai välimies tämän määräajan kuluessa pyydä asiakirjoja itselleen. Asiakirjapyynnön esittäneen on korvattava toimenpiteestä aiheutuneet kulut.

4 § MUUT MÄÄRÄYKSET

- 4.1 Hallituksen puheenjohtaja tai, jos hän on esteellinen, varapuheenjohtaja voi kiireellisessä asiassa tehdä päätöksen hallituksen puolesta edellyttäen, että päätöksestä raportoidaan hallitukselle sen seuraavassa kokouksessa.
- 4.2 Hallituksen, sen valiokuntien ja sihteeristön työ on luottamuksellista. Hallitus päättää, kenellä on oikeus osallistua hallituksen ja valiokuntien kokouksiin sekä saada hallituksen, valiokuntien ja sihteeristön työhön liittyvää asiakirja-aineistoa.

LIITE II VÄLIMIESMENETTELYN KUSTANNUKSET

(Liitteen rahamäärät ovat euromääräisiä, jäljempänä "EUR")

1 § HAKEMUSMAKSU

- 1.1 Välimiesmenettelyn aloittamishakemuksen, sääntöjen 8 §:n vastakanteen tai kuittausvaatimuksen ja sääntöjen 11 §:n liittämishakemuksen yhteydessä on maksettava hakemusmaksu EUR 3 000.
- 1.2 Hakemusmaksua ei palauteta maksajalle. Hakemusmaksu luetaan osaksi tämän liitteen 3 §:n hallinnointimaksua ja otetaan huomioon sen maksaneen asianosaisen hyväksi tämän liitteen 2 §:n mukaisessa kuluennakossa. Jos hallitus hylkää sääntöjen 11 §:n liittämishakemuksen, liittämishakemuksesta maksettua hakemusmaksua ei lueta osaksi hallinnointimaksua eikä oteta huomioon kuluennakossa.
- 1.3 Hakemusmaksu on maksettava Keskuskauppa-kamarin pankkitilille.

2 § LAUTAKUNNAN MÄÄRÄÄMÄ KULUENNAKKO

- 2.1 Lautakunnan määräämän kuluennakon on tarkoitus kattaa sääntöjen 49.2(a)–(d) §:ssä mainitut välimiesmenettelyn kustannukset.
- 2.2 Lautakunta ottaa kuluennakkoa määrätessään huomioon tämän liitteen taulukot A ja B. Taulukoiden mukainen riidan arvo määritetään seuraavasti:
 - (a) Riidan arvo on kaikkien vaatimusten yhteenlaskettu määrä. Jos asiassa on esitetty jonkin vaatimuksen osalta toissijaisia tai vaihtoehtoisia vaatimuksia, tällaisten vaatimusten osalta riidan arvossa huomioidaan korkein rahamääräinen vaatimus.
 - (b) Korkovaatimusta ei oteta huomioon riidan arvoa laskettaessa. Jos korkovaatimuksen määrä kuitenkin ylittää pääomavaatimuksen määrän, rii-

dan arvo lasketaan korkovaatimuksen määrän perusteella, eikä pääomavaatimuksen määrää oteta tällöin huomioon.

- (c) Muussa valuutassa kuin euroissa esitetyn vaatimuksen muuntamisessa euromääräiseksi käytetään sen päivän valuuttakurssia, jona välimiesmenettelyn aloittamishakemus on toimitettu lautakunnalle tai jona uusi vaatimus, vastakanne- tai kuittausvaatimus taikka vaatimuksen muutos on esitetty.
 - (d) Jos riidan rahamääräistä arvoa ei voida määrittää, lautakunta päättää riidan arvon harkintansa mukaan.
- 2.3 Ellei 2.4 ja 2.5 §:istä muuta johdu, asianosaisten on maksettava kuluennakko puoliksi lautakunnan asettamassa määräajassa.
- 2.4 Jos vastaaja on esittänyt vastakanteen tai kuittausvaatimuksen, lautakunta voi määrätä erillisen kuluennakon kantajan vaatimukselle ja erillisen kuluennakon vastaajan vastakanne- tai kuittausvaatimukselle. Asianosaisten on tällöin maksettava omaa vaatimustaan vastaava kuluennakko.
- 2.5 Jos asiassa on esitetty vaatimuksia sääntöjen 11 ja 12 §:ien mukaisesti, lautakunta määrää yhden tai useamman kuluennakon, joka asianosaisten on maksettava lautakunnan määräämässä suhteessa. Jos lautakunta on aiemmin määrännyt kuluennakon, aiempi kuluennakko korvataan tämän pykälän mukaan määrättävällä kuluennakolla. Asianosaisten aiemmin maksama kuluennakon määrä luetaan maksajan hyväksi uuden kuluennakon osasuorituksena.
- 2.6 Lautakunta voi muuttaa kuluennakon määrää ja määrätä asianosaiset maksamaan lisää kuluennakkoa menettelyn missä vaiheessa tahansa, jos lautakunta pitää tätä tarpeellisenä ottaen huomioon riidan arvon muuttuminen, välimiesoikeuden kulujen kasvu, jutun vaikeusasteen lisääntyminen tai muut merkitykselliset seikat. Välimiesoikeuden on viipymättä ilmoitettava lautakunnalle kuluennakon määrään vaikuttavista muutoksista.
- 2.7 Jos asianosainen ei maksa osuuttaan kulu-

nakosta, lautakunnan on varattava vastapuolelle tilaisuus maksaa puuttuva osuus toisen asianosaisen puolesta lautakunnan asettamassa määrääjässä. Jos vastapuoli maksaa puuttuvan osuuden, välimiesoikeus voi antaa vastapuolen pyynnöstä osatuomion tällaisen maksun korvaamisesta sääntöjen 45(a) §:n mukaisesti. Jos kuluennakko jää kokonaan tai osittain maksamatta, lautakunta voi lopettaa menettelyn tai katsoa asianosaisen peruuttaneen vaatimuksensa siltä osin kuin kuluennakkoa ei ole maksettu. Jos lautakunta on jo toimittanut jutun asiakirjat välimiesoikeudelle, lautakunta voi määrätä, että välimiesoikeuden on tehtävä menettelyn lopettamispäätös tai katsottava asianosaisen peruuttaneen vaatimuksensa siltä osin kuin kuluennakkoa ei ole maksettu.

- 2.8 Asianosaisen on maksettava osuutensa kuluennakosta rahasuorituksena, ellei jäljempänä 2.9 ja 2.10 §:istä muuta johdu. Maksu on suoritettava Keskuskauppakamarin pankkitilille.
- 2.9 Jos asianosaisen osuus kuluennakosta on enemmän kuin 250 000 euroa, kuluennakko voidaan maksaa tämän summan ylittävältä osalta antamalla pankkitakaus.
- 2.10 Oman osuutensa kuluennakosta maksanut asianosainen voi antaa pankkitakauksen kuluennakon maksamatta jättäneen asianosaisen puolesta.
- 2.11 Lautakunta määrää 2.9 ja 2.10 §:ien pankkitakauksen ehdot.
- 2.12 Asianosaisen kuluennakko ei kerrytä korkoa asianosaiselle tai välimiehille.

3 § HALLINNOINTIMAKSU JA MENETTELYSTÄ LAUTAKUNNALLE AIHEUTUNEET KULUT

- 3.1 Lautakunta määrää sääntöjen 49.2(d) §:n hallinnointimaksun määrän taulukon A mukaan. Taulukon A mukainen riidan arvo määritetään tämän liitteen 2.2 §:n mukaan.

5 § MUUT MÄÄRÄYKSET

- 5.1 Jos välimiesmenettely päättyy ennen lopullisen välitystuomion antamista, lautakunta määrää välimiehen palkkion ja kulukorvauksen sekä lautakunnan hallinnointimaksun ja kulukorvauksen ottaen huomioon, kuinka pitkälle menettely on edennyt, välimiehen ja lautakunnan työn määrä sekä muut merkitykselliset seikat.
- 5.2 Kun välimies on erotettu tehtävästään sääntöjen 24 §:n mukaisesti, lautakunta määrää välimiehen palkkion ja kulukorvauksen ottaen huomioon välimiehen työn määrä, erottamisen syy ja muut merkitykselliset seikat.
- 5.3 Jos asiassa on pyydetty sääntöjen 47 §:n mukaisesti välitystuomion oikaisua tai tulkintaa taikka 48 §:n mukaisesti lisätuomiota, lautakunta päättää, peritäänkö asianosaisilta 49.2(a)–(d) §:n mukaisia kustannuksia ja missä määrin. Lautakunta voi määrätä asianosaiset maksamaan ylimääräisen kuluennakon välimiesoikeuden mahdollisen palkkion ja kulukorvauksen sekä lautakunnan ylimääräisten hallinnollisten kulu- jen vakuudeksi.
- 5.4 Edellä olevan 5.3 §:n määräyksiä sovelletaan myös, jos toimivaltainen tuomioistuin tai muu viranomainen, joka käsittelee välitystuomion mitättömäksi julistamista tai kumoamista koskevaa kannetta, on palauttanut asian välimiesoikeuden käsiteltäväksi mitättömyys- tai kumoamisperus- teen poistamiseksi.
- 5.5 Lautakunta voi antaa ohjeita, jotka täydentävät tämän liitteen määräyksiä välimiehen palkkion ja kulukorvauksen sekä lautakunnan hallinnoin- timaksun ja kulujen maksamisesta.
- 5.6 Tätä liitettä ei sovelleta sääntöjen 38.5 §:ssä ja liitteessä III tarkoitettuihin pikavälimieheen ja pi- katurvaamisenmenettelyyn.

HALLINNOINTIMAKSU

TAULUKKO A

Riidan arvo (EUR)	Hallinnointimaksu (EUR)
0 – 25 000	3 000
25 001 – 50 000	3 000 + 4,00 % 25 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 4 000
50 001 – 200 000	4 000 + 1,00 % 50 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 5 500
200 001 – 500 000	5 500 + 1,83 % 200 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 11 000
500 001 – 1 000 000	11 000 + 1,10 % 500 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 16 500
1 000 001 – 2 000 000	16 500 + 0,45 % 1 000 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 21 000
2 000 001 – 5 000 000	21 000 + 0,15 % 2 000 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 25 500
5 000 001 – 10 000 000	25 500 + 0,15 % 5 000 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 33 000
10 000 001 – 50 000 000	33 000 + 0,03 % 10 000 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 45 000
50 000 001 – 100 000 000	45 000 + 0,02 % 50 000 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 55 000
Yli 100 000 000	55 000 + 0,01 % 100 000 000 ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 60 000

Hallinnointimaksu ei ole arvonnäköalasta.

VÄLIMIEHEN PALKKIO

TAULUKKO B

Riidan arvo (EUR)	Ainoan välimiehen tai puheenjohtajan palkkio (EUR)	
	Minimi	Maksimi
0 – 25 000	3 000	12 000
25 001 – 50 000	3 000 + 6,00 % 25 000 ylittävältä osalta	12 000 + 12,00 % 25 000 ylittävältä osalta
50 001 – 200 000	4 500 + 2,33 % 50 000 ylittävältä osalta	15 000 + 4,00 % 50 000 ylittävältä osalta
200 001 – 500 000	8 000 + 1,83 % 200 000 ylittävältä osalta	21 000 + 3,67 % 200 000 ylittävältä osalta
500 001 – 1 000 000	13 500 + 1,10 % 500 000 ylittävältä osalta	32 000 + 2,60 % 500 000 ylittävältä osalta
1 000 001 – 2 000 000	19 000 + 0,60 % 1 000 000 ylittävältä osalta	45 000 + 2,50 % 1 000 000 ylittävältä osalta
2 000 001 – 5 000 000	25 000 + 0,30 % 2 000 000 ylittävältä osalta	70 000 + 1,33 % 2 000 000 ylittävältä osalta
5 000 001 – 10 000 000	34 000 + 0,24 % 5 000 000 ylittävältä osalta	110 000 + 0,50 % 5 000 000 ylittävältä osalta
10 000 001 – 30 000 000	46 000 + 0,04 % 10 000 000 ylittävältä osalta	135 000 + 0,18 % 10 000 000 ylittävältä osalta
30 000 001 – 50 000 000	54 000 + 0,05 % 30 000 000 ylittävältä osalta	170 000 + 0,20 % 30 000 000 ylittävältä osalta
50 000 001 – 75 000 000	64 000 + 0,04 % 50 000 000 ylittävältä osalta	210 000 + 0,12 % 50 000 000 ylittävältä osalta
75 000 001 – 100 000 000	75 000 + 0,04 % 75 000 000 ylittävältä osalta	240 000 + 0,06 % 75 000 000 ylittävältä osalta
Yli 100 000 000	Hallitus määrää minimipalkkion määrän	Hallitus määrää maksimipalkkion määrän

Välimiehen palkkio ei sisällä palkkion mahdollista arvonlisäveron osuutta.

LIITE III PIKATURVAAMISMENETTELY

1 § YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1.1 Asianosainen voi hakea sääntöjen 38.5 §:n nojalla lautakunnalta pikavälimiehen määräämistä tämän liitteen mukaisesti, jos asianosaisen (jäljempänä "hakija") turvaamistoimen tarve on niin kiireellinen, ettei asia voi odottaa välimiesoikeuden muodostamista.
- 1.2 Pikavälimiehellä on samanlainen oikeus määrätä turvaamistoimi kuin välimiesoikeudella sääntöjen 38.1 §:n mukaan. Pikavälimies voi kuitenkin määrätä turvaamistoimen vain silloin, kun hakijan turvaamistoimen tarve on niin kiireellinen, ettei asia voi odottaa välimiesoikeuden muodostamista. Jos kiireellisyysvaatimus ei täyty, pikavälimiehen on hylättävä hakijan turvaamistoimivaatimus.
- 1.3 Asianosainen voi tämän liitteen määräysten estämättä hakea turvaamistoimia toimivaltaiselta tuomioistuimelta tai muulta viranomaiselta ennen kuin asianosainen on tehnyt sääntöjen 38.5 §:ssä ja tässä liitteessä tarkoitetun hakemuksen pikavälimiehen määräämiseksi, ja tarvittaessa sen jälkeenkin. Turvaamistoimihakemuksen jättäminen tuomioistuimelle tai muulle viranomaiselle ei tarkoita välityssopimuksen rikkomista tai luopumista välityssopimukseen vetoamisesta.

2 § HAKEMUS PIKAVÄLIMIEHEN MÄÄRÄÄMISEKSI

- 2.1 Hakemus pikavälimiehen määräämiseksi (jäljempänä "hakemus") on toimitettava lautakunnalle paperikopiona tai sähköisesti siten, että toimitus voidaan todentaa. Lautakunta voi tarvittaessa erikseen pyytää hakijaa toimittamaan sähköisen asiakirjan tai viestin paperikopiona tai toimittamaan paperikopioista useampia kappaleita.
- 2.2 Hakemuksessa on oltava:
- (a) asianosaisten, niiden asiamiesten tai muiden edustajien nimet ja yhteystiedot;

- (b) jäljennös välityssopimuksesta tai sellaisen puuttuessa kuvaus välityssopimuksesta, jonka perusteella riita ratkaistaan;
- (c) kuvaus sopimuksesta, muusta asiakirjasta tai oikeussuhteesta, josta riita aiheutuu tai johon se liittyy;
- (d) lyhyt kuvaus hakemuksen ja välimiesmenettelyyn saatetun tai saatettavan riidan perustana olevista olosuhteista;
- (e) ilmoitus hakijan turvaamistoimivaatimuksesta;
- (f) perustelut sille, miksi hakija tarvitsee turvaamistoimen niin kiireellisesti, ettei asia voi odottaa välimiesoikeuden muodostamista;
- (g) mahdollinen sopimus, jonka asianosaiset ovat tehneet välimiesmenettelyn paikasta, kielestä tai riidan ratkaisemisessa sovellettavasta laista tai muista oikeusohjeista; ja
- (h) tosite 4 §:n hakemustalletuksen maksamisesta.

2.3 Hakemuksessa voi olla myös muita tietoja ja asiakirjoja, jotka edistävät hakemuksen nopeaa tutkimista.

2.4 Hakemus on laadittava kielellä, jonka asianosaiset ovat sopineet välimiesmenettelyn kieleksi. Sopimuksen puuttuessa hakemus on laadittava kielellä, jolla välityssopimus on kirjoitettu.

2.5 Hakemus voidaan tehdä ennen välimiesmenettelyn vireille tuloa tai sen jälkeen. Hakemus on kuitenkin tehtävä ennen kuin lautakunta toimittaa jutun asiakirjat välimiesoikeudelle sääntöjen 25 §:n mukaisesti. Määräajan jälkeen tehty hakemus jätetään tutkimatta.

2.6 Jos hakemus on tehty ennen välimiesmenettelyn aloittamishakemusta, mutta hakija ei toimita aloittamishakemusta 10 päivän kuluessa siitä, kun lautakunta vastaanotti hakemuksen, lautakunnan on lopetettava pikaturvaamismenettely. Poikkeustapauksessa lautakunta voi pidentää määräaikaa asianosaisen tai pikavälimiehen perustellusta pyynnöstä.

3 § PIKAVÄLIMIEHEN MÄÄRÄÄMINEN

- 3.1 Jos on ilmeistä, ettei asiassa ole sääntöjen mukaista välityssopimusta, lautakunnan on jätettävä hakemus tutkimatta.
- 3.2 Jos lautakunta hyväksyy hakemuksen, se antaa hakemuksen liitteineen tiedoksi vastaajalle sen jälkeen, kun hakija on maksanut tämän liitteen 4 §:n hakemustalletuksen ja toimittanut 2.1 §:n nojalla mahdollisesti vaaditut kopiot.
- 3.3 Lautakunnan on määrättävä pikavälimies mahdollisuuksien mukaan kahden päivän kuluessa hakemuksen ja hakemustalletuksen vastaanottamisesta.
- 3.4 Kun lautakunta on määrännyt pikavälimiehen, sen on ilmoitettava tästä asianosaisille ja toimitettava hakemus sekä muut asianosaisilta mahdollisesti saadut asiakirjat pikavälimiehelle. Tämän jälkeen asianosaisen on toimitettava kirjalliset lausumat ja muut viestit suoraan pikavälimiehelle ja samanaikaisesti muille asianosaisille.

4 § HAKEMUSTALLETUS JA PIKATURVAAMISMENETTELYN KUSTANNUKSET

- 4.1 Hakemustalletus on 25 000 euroa. Lautakunnan hallinnointimaksun ja kulujen osuus on 5 000 euroa ja pikavälimiehen palkkion ja kulujen osuus 20 000 euroa.
- 4.2 Poikkeustapauksessa lautakunta voi päättää, että pikavälimiehen palkkion ja kulujen määrä on enemmän kuin 20 000 euroa ja lautakunnan hallinnointimaksun ja kulujen määrä enemmän kuin 5 000 euroa ottaen huomioon jutun luonne, pikavälimiehen ja lautakunnan työn määrä sekä muut merkitykselliset seikat. Lautakunta voi tällöin korottaa hakemustalletusta pikaturvaamismenettelyn aikana.
- 4.3 Jos hakija ei maksa korotettua hakemustalletusta lautakunnan asettamassa määräajassa, lautakunta lopettaa pikaturvaamismenettelyn.

- 4.4 Jos pikaturvaamismenettely lopetetaan ennen kuin pikavälimies on antanut turvaamistoimipäätöksen (jäljempänä ”turvaamistoimipäätös”), lautakunta määrää pikavälimiehen ja lautakunnan palkkiot ja kulut ottaen huomioon pikavälimiehen ja lautakunnan työn määrä, menettelyn lopettamisen syy ja muut merkitykselliset seikat. Jos hakijan maksama hakemustalletus on suurempi kuin lautakunnan määräämien palkkioiden ja kulujen määrä, lautakunnan on palautettava ylijäänyt osuus hakijalle.

5 § PIKATURVAAMISMENETTELYN PAIKKA

- 5.1 Pikaturvaamismenettelyn paikka on asianosaisen sopima välimiesmenettelyn paikka.
- 5.2 Jos asianosaiset eivät ole sopineet välimiesmenettelyn paikasta tai jos asia on epäselvä, lautakunta määrää pikaturvaamismenettelyn paikan.

6 § ASIAN KÄSITTELY PIKATURVAAMISMENETTELYSSÄ

- 6.1 Pikavälimiehen on vahvistettava pikaturvaamismenettelyn prosessiaikataulu mahdollisimman pian ja yleensä viimeistään kahden päivän kuluessa siitä, kun pikavälimies on saanut asiakirjat lautakunnalta. Pikavälimiehen on toimitettava prosessiaikataulu asianosaisille ja lautakunnalle viivytyksettä.
- 6.2 Pikavälimiehen on käsiteltävä asia parhaaksi katsomallaan tavalla ottaen huomioon jutun luonne ja kiireellisyys. Pikavälimiehen on kohdeltava asianosaisia tasapuolisesti ja varattava niille tarpeellinen tilaisuus asiansa ajamiseen.
- 6.3 Pikavälimies päättää omasta toimivallastaan. Pikavälimies ratkaisee väitteet, jotka koskevat välityssopimuksen olemassaoloa, pätevyyttä tai soveltuvuutta riitaan. Lisäksi pikavälimies ratkaisee riidat, jotka koskevat tämän liitteen soveltuvuutta.
- 6.4 Pikavälimiehen on ratkaistava hakemus 15 päivän kuluessa siitä, kun hän sai asiakirjat lautakunnalta. Pikavälimiehen perustellusta pyynnöstä lautakunta voi myöntää pidennystä

määräaikaan. Lautakunta voi lisäksi pidentää määräaikaa omasta aloitteestaan, jos se katsoo pidennyksen tarpeelliseksi.

- 6.5 Pikavälimies voi antaa turvaamistoimipäätöksen, vaikka lautakunta on jo toimittanut jutun asiakirjat välimiesoikeudelle.
- 6.6 Turvaamistoimipäätöksen antaessaan pikavälimies voi määrätä, että hakijan on asetettava vakuus turvaamistoimesta vastapuolelle mahdollisesti aiheutuvien kulujen ja vahingon varalta. Pikavälimies päättää vakuuden laadusta ja ehdoista.

7 § PIKAVÄLIMIEHEN ESTEELLISYYS

- 7.1 Pikavälimiehen on oltava puolueeton ja riippumaton asianosaisista.
- 7.2 Ennen tehtävän vastaanottamista pikavälimiehen on ilmoitettava lautakunnalle kirjallisesti seikat, jotka ovat omiaan aiheuttamaan perusteltuja epäilyjä hänen puolueettomuudestaan tai riippumattomuudestaan. Jos vastaavia seikkoja ilmenee myöhemmin pikaturvaamisen menettelyn aikana, pikavälimiehen on viipymättä ilmoitettava niistä kirjallisesti lautakunnalle ja asianosaisille.
- 7.3 Asianosaisen, joka haluaa vaatia pikavälimiehen julistamista esteelliseksi, on toimitettava kirjallinen esteellisyysväite lautakunnalle. Esteellisyysväitteessä on ilmoitettava vaatimuksen perustelut ja päivä, jona asianosainen sai tietää esteellisyysväitteen perusteesta.
- 7.4 Esteellisyysväite on toimitettava lautakunnalle kahden päivän kuluessa siitä, kun asianosainen sai tietää esteellisyysväitteen perusteesta. Jos asianosainen ei tee esteellisyysväitettä määräajassa, sen katsotaan menettäneen oikeutensa vedota esteellisyteen.
- 7.5 Lautakunta ratkaisee esteellisyysväitteen niin pian kuin mahdollista varattuaan pikavälimiehelle ja muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuuluisi asettamassaan määräajassa. Lautakunta ei ole velvollinen perustelemaan päätöstään.

8 § TURVAAMISTOIMIPÄÄTÖS

- 8.1 Turvaamistoimipäätös on laadittava kirjallisesti ja perusteltava. Päätöksessä on mainittava sen antopäivä. Pikavälimiehen on allekirjoitettava turvaamistoimipäätös.
- 8.2 Pikavälimiehen on toimitettava kappale turvaamistoimipäätöksestä asianosaisille ja lautakunnalle viivytyksettä.
- 8.3 Turvaamistoimipäätös sitoo asianosaisia antamisestaan lukien. Sitoutuessaan sääntöjen mukaiseen välimiesmenettelyyn asianosaiset samalla sitoutuvat noudattamaan turvaamistoimipäätöstä viivytyksettä.
- 8.4 Pikavälimies voi muuttaa turvaamistoimipäätöstään tai kumota sen asianosaisen pyynnöstä tai poikkeustapauksessa omasta aloitteestaan. Jos pikavälimies aikoo oma-aloitteisesti muuttaa turvaamistoimipäätöstä tai kumota sen, hänen on ilmoitettava asiasta asianosaisille etukäteen.
- 8.5 Välimiesoikeus ei ole sidottu turvaamistoimipäätökseen tai sen perusteluihin.
- 8.6 Turvaamistoimipäätös lakkaa sitomasta asianosaisia:
- (a) jos lautakunta lopettaa pikaturvaamismenettelyn, koska hakija ei ole toimittanut välimiesmenettelyn aloittamishakemusta lautakunnalle 2.6 §:ssä säädettyssä määräajassa;
 - (b) jos lautakunta hyväksyy 7 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen pikavälimiehen esteelliseksi julistamisesta;
 - (c) jos jutun asiakirjoja ei ole toimitettu välimiesoikeudelle 90 päivän kuluessa turvaamistoimipäätöksen antopäivästä lukien;
 - (d) jos pikavälimies tai välimiesoikeus päättää, että turvaamistoimipäätös ei sido asianosaisia;
 - (e) kun välimiesoikeus on antanut lopullisen välitystuomion, ellei välimiesoikeus nimenomaisesti toisin määrää; tai
 - (f) kun välimiesmenettely päättyy ennen lopullisen välitystuomion antamista.

- 8.7 Pikavälimiehen toimivalta päättyy, kun välimies-oikeus on vastaanottanut jutun asiakirjat lautakunnalta, edellä 6.5 §:ssä säädetyin poikkeuksin.

9 § PIKATURVAAMISMENETTELYN KUSTANNUSTEN JAKAUTUMINEN

- 9.1 Turvaamistoimipäätöksessä on vahvistettava pikaturvaamismenettelyn kustannukset ja yksilöitävä, kuka asianosaisista vastaa kustannuksista tai miten kustannukset jakautuvat asianosaisten keskinäisessä suhteessa.
- 9.2 Pikaturvaamismenettelyn kustannuksia ovat:
- pikavälimiehen palkkio ja kulut;
 - lautakunnan hallinnointimaksu ja pikaturvaamismenettelystä lautakunnalle aiheutuneet kulut; ja
 - asianosaisten oikeudenkäyntikulut ja muut pikaturvaamismenettelystä aiheutuneet kulut, jos asianosainen on vaatinut kulujen korvaamista ja pikavälimies pitää vaatimusta määrältään kohtuullisena.

10 § MUUT MÄÄRÄYKSET

- 10.1 Jolleivät asianosaiset ole toisin sopineet:
- lautakunnan ja pikavälimiehen on pidettävä pikaturvaamismenettely ja turvaamistoimipäätös salassa;
 - asianosainen sitoutuu pitämään salassa turvaamistoimipäätöksen ja muut pikavälimiehen antamat päätökset ja määräykset, pikavälimiehen kirjeenvaihdon asianosaisille, pikaturvaamismenettelystä tehdyt nauhoitukset ja litteroinnit sekä muiden asianosaisten laatimat asiakirjat ja niiden muun pikaturvaamismenettelystä esittämän aineiston, sääntöjen 51.2(a)–(c) §:ssä säädetyin poikkeuksin;
 - lautakunta voi julkaista otteita tai tiivistelmiä turvaamistoimipäätöksistä sekä muista päätöksistä ja määräyksistä edellyttäen, että niistä on poistettu asianosaisten nimet ja muut viittaukset, joista asianosaiset olisivat tunnistettavissa.

- 10.2 Asianosaisen pyynnöstä välimiesoikeus päättää lopullisesti pikaturvaamismenettelyyn liittyvistä vaatimuksista, kuten vaatimuksesta menettelyn kustannusten jakamisesta asianosaisten kesken toisin kuin turvaamistoimipäätöksessä ja turvaamistoimipäätöksen noudattamiseen tai noudattamatta jättämiseen perustuvasta vaatimuksesta.
- 10.3 Pikavälimies ei saa toimia välimiehenä riidassa, jossa hän on aiemmin toiminut pikavälimiehenä, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet.
- 10.4 Tämän liitteen määräyksiä sovelletaan 1.6.2013 tai sen jälkeen tehdyn välityssopimuksen perusteella käynnistettyyn pikaturvaamismenettelyyn, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet.

MALLIVÄLITYSLAUSEKKEET

MALLIVÄLITYSLAUSEKKEET

Alla on kuvattu mallivälityslausekkeet, joita osapuolten suositellaan käyttävän sopiessaan riitojen ratkaisemisesta Keskuskauppakamarin välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

Tavallinen välityslauseke:

Tästä sopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Keskuskauppakamarin välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

Huomautus: Osapuolten suositellaan lisäksi harkitsevan seuraavista seikoista sopimista:

- (a) Välimiesoikeus on [yksijäseninen / kolmijäseninen].
- (b) Välimiesmenettelyn paikka on [kaupunki ja maa].
- (c) Välimiesmenettelyn kieli on [kieli].

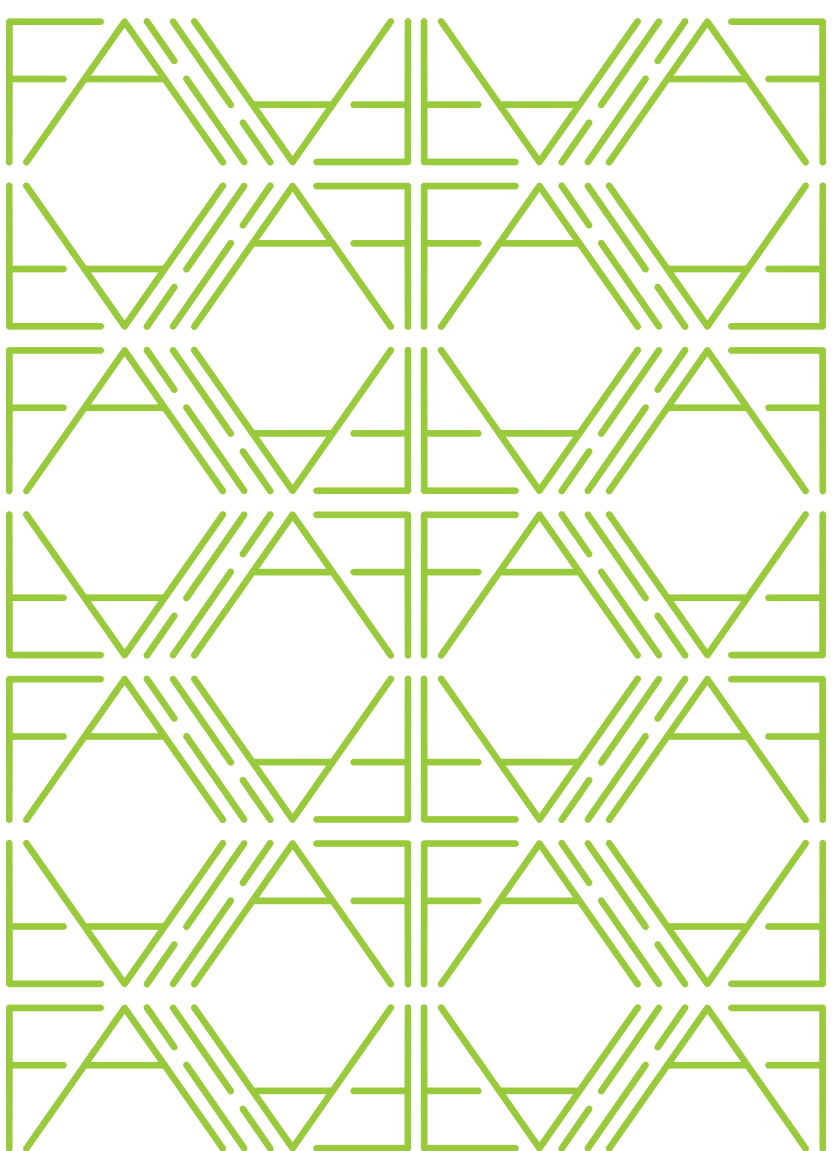
Välityslauseke ilman pikaturvaamismenettelyä:

Tästä sopimuksesta aiheutuvat riidat ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Keskuskauppakamarin välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti. Pikaturvaamismenettelyä koskevia määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta riidan ratkaisemisessa.

Huomautus: Osapuolten suositellaan lisäksi harkitsevan seuraavista seikoista sopimista:

- (a) Välimiesoikeus on [yksijäseninen / kolmijäseninen].
- (b) Välimiesmenettelyn paikka on [kaupunki ja maa].
- (c) Välimiesmenettelyn kieli on [kieli].

Vahvistettu Keskuskauppakamarin valtuuskunnan kokouksessa
13. joulukuuta 2019.

**THE FINLAND
ARBITRATION
INSTITUTE**

PART OF THE FINLAND
CHAMBER OF COMMERCE

Keskuskauppakamarin välimieslautakunta
Aleksanterinkatu 17, PL 1000
00101 Helsinki
Puhelin 09 4242 6200
info@arbitration.fi
www.arbitration.fi